

Revistă premiată cu medalia și diploma „Pamfil Șeicaru” pentru literatură 2008 și „Premiul de excelență” al Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România 2011-2012

Climmate

141
Anul 15
septembrie 2021

Director fondator: Ion Iancu Vale

Director editor:

prof.dr. Gheorghe-Valerică Cimpoca

Director imagine: Anton Gagiu

literare

Revistă literară și de cultură românească

Fondată: mai 2007

Presimțirea războiului, de Salvador Dali

Climate literare

CUPRINS

George Topârceanu/ Balade vesele și triste...3
Gheorghe, Valerică Cimpoa/ În căutarea adevărului (59)...4
Anton Găgiu/ Filozofia mea (VII)...6
Adrian Grauenfels/ Poeme...7
Vavila Popovici/ Lipsa de respect...8
Mihai Batog Bujeniță/ Un om, doua istorii...10
OctavianConstantinescu/Poeme despre toate morțile posibile...12
George Petrovai/ Moduri naționale de filozofare...14
Melnie Rusu Caragioiu/ Nicolae Constantin Batzaria...15
Dumitru Ichim/ Scrisoare către Dumnezeu...16
Mihai Merticaru/ Poeme...17
Aurelia Corbeanu/ Nedumerirea Eufeniței...18
Elena Buică/ Lumina universului interior...19
ITHACA-Colaj liric...20
Ionuț Caragea/ Poeme...21
Augustin Ostace/ Sapienokoronavirus(2)...22
Vasile Moldovan/ Autoportretul unui poet...24
Angela Burtea/ Clipa...25
Florin Grigoriu/ Versuri din clepsidră...26
Aliona Munteanu/ De la nuvelă la film...27
Mateiaș Virginia/ „Drumul niciodată înstrăinat”...29
Ion Iancu Vale/ Despre frică și o rugă...30
Alina Safta/ Cronica „Revelații”- ...31
Ionel Necula/ Șt. Oproescu-Universul poetic...33
Gheorghe Neagu/ Malta...34
Ana Nora Rotaru-Papadimitrou/ Rotocoale...36
Gabriel Mihalache/ Bradul e încă viu...38
Livia Ciupercă/ Omagiu jurnalistului Radu Macovei...39

INFO CLIMATE

Coperta 1
„Presimțirea războiului”
de Salvador Dalí

CONTURI PENTRU DEPUNERI DESCHISE LA BANCA TRANSILVANIA TÂRGOVIȘTE
RO54 BTRL 01601201U02393XX - pentru depuneri în LEI - RO 04 BTRL EURCRT00U0239301 - PENTRU
DEPUNERI ÎN EURO (SWIFT: BTRLR022) - USD: RO44BTRLUSD CRT00U0239301

Redacții asociate - România:

Bacău, Bistrița, Brașov, Cluj-Napoca, București, dev, Focșani, Iași, Suceava, Turnu-Severin, Hunedoara, Mangalia, Olănești, Dragnea, Ploiești.

Alte țări: Anglia, Australia, Belgia, Canada, Danemarca, Elveția, Franța, Germania, Gibraltar, Israel, Italia, Macedonia, Portugalia, Republica Moldova, Serbia, Spania, SUA, Ucraina.

Redactor șef: Ion Iancu Vale

Redactor șef-adjunct: prof.dr. Gheorghe Valerică Cimpoa

Colegiul redacțional: Anton Găgiu, Florea Turiac, Gabriel Mihalache, George Piteș, Vasile Didoacă Dojana, Grigore Grigore, Ion Teodor Palade, Sebastian Drăgan, Carmen Georgeta Popescu

Fondatori:

Ion Iancu Vale
Mircea Cotârță
Sebastian Drăgan

Colaboratori principali: Mihai Antonescu, Nicolae Bălașa, Elena Buică, Roni Căciularu, Luca Cipolla, George Coandă, Florian Copcea, Melania Cuc, Emilia Dănescu, Mircea Drăgănescu, George Filip, Dan Gîju, Dimitrie Grama, Dragoș Niculescu, Djamal Mahmud, Menuț Maximilian, Gavril Moisa, Octavian Mihalcea, Monica Mureșan, Ștefan Lucian Mureșanu, Florin Vărlan Neamțu, George Petrovai, Vavila Popovici, Georgeta Resteman, Puiu Răducanu, George Roca, Viorel Roman, Dorel Schor, Claudia Serea, Gabriela Căluțiu Sonnenberg, Al. Florin Țene, Baki Ymeri, Virginia Mateiaș, Gheorghe Neagu, Mihai Merticaru, Ioana Stuparu.

Răspunderea deontologică a materialelor publicate aparține exclusiv semnatărilor

Revistă editată de Societatea Culturală și Prietenie „LA NOI ACASĂ” Târgoviște ISSN 1843-035X
Revista apare în colaborare cu Societatea Scriitorilor Târgovișteni
Tehnoredactare: Mariana Briceag; Secretariat: Reta Sofronie Iancu; Administrare site: Dorin Let

Rapsodii de toamnă

George TOPÂRCEANU

I

A trecut întâi o boare
Pe deasupra viilor,
Și-a furat de prin ponoare
Puful pădărilor.

Cu acorduri lungi de liră
I-au răspuns fânețele.
Toate florile șoptiră,
Întorcându-și fețele.

Un salcâm privi spre munte
Mândru ca o flămară.
Solzii frunzelor mărunte
S-au zburat pe-o ramură.

Mai târziu, o coșofană
Fără ocupație
A adus o veste-n goană
Și-a făcut senzație:

Cică-n munte, la povarnă,
Plopii și răsunile
Spun că vine-un vânt de iarnă
Răscolind pădurile.

Și-auzind din depărtare
Vocea lui tiranică,
Toți ciulinii pe cărare
Fug cuprinși de panică...

Zvonul prin livezi coboară.
Colo jos, pe mlaștină.
S-a ntălnit un pui de cioară
C-un bătlan de baștină

Și din treacăt îi aruncă
Altă veste stranie,
C-au pomit-o peste luncă
Frunzele-n bejanie!

II

Într-o clipă, alarmate,
Ies din șanțuri vrăbiile.
Papura pe lac se zbate
Legănându-și săbiile.

Un lăstun, în frac, apare
Sus pe-un vârf de trestie
Ca să ție-o cuvântare
În această chestie.

Dar broscuții din răstoacă
Îl insultă-n pauze
Și din papură-l provoacă
Cu prelungi aplauze.

Lișițele-ncep să strige
Ca de mama focului.
Cocostârci, pe catalige,
Vin la fața locului.

Un țânțar, nervos și foarte
Slab de constituție,
În zadar vrea să ia parte
Și el la discuție.

Când deodată un erete,
Polițai din naștere,
Peste baltă și boschete
Vine-n recunoaștere

Cu poruncă de la centru
Contra vinovatului,
Ca să-l aresteze pentru
Siguranța statului...

De emoție, în surdăină,
Sub un snop de bozie,
O păstaie de sulcină
A făcut explozie.

III

Florile-n grădini s-agită.
Peste straturi, dalia,
Ca o doamnă din elită
Își îndreaptă talia.

Trei petunii subțirele,
Farmec dând regretelor,
Stau de vorbă între ele:
"Ce ne facem, fetelor?..."

Floarea-soarelui, bătrână,
De pe-acum se sperie
C-au să-i cadă în țărână
Dinții, de mizerie.

Și cu galbena ei zdreanță
Stă-n lumina matură,
Ca un talger de balanță
Aplecat pe-o latură...

Între găze, fără frică
Se re-ncep idilele.
Doar o gărgăriță mică,
Blestemându-și zilele,

Necăjită cere sfatul
Unei molii tinere,
Că i-a dispărut bărbatul
În costum de ginere.

Împrejur îi cântă-n șagă
Greierii din flaute.
"Uf, ce lume, soro dragă!"
Unde să-l mai caute?

L-a găsit sub trei grăunțe
Mort de inaniție.
Și-acum pleacă să anunțe
Cazul la poliție.

IV

Buruienile-ngrozite
De-așa vreme protivnice
Se vorbiră pe șoptite
Să se facă schivnice.

Și cum știe-o rugăciune
Doamna măsurăriță,
Tot soborul îi propune
S-o aleagă stăriță.

Numai colo sus, prin vie,
<https://Versuri.ro/w/0n17>
Rumenele lobode
Vor de-acuma-n văduvie
Să trăiască slobode.

Vezi! de-aceea mătrăguna
A-nvățat un brusture
Să le spuie-n față una
Care să le usture!...

Jos, pe-un vârf de campanulă
Pururea-n vibrație,
Și-a oprit o libelulă
Zborul plin de grație.

Mic, cu solzi ca de balaur,
Trupu-i fin se clatină,
Giuvvaer de smalț și aur
Cu sclăpîri de platină.

În căutarea adevărului (59). Mai dulce ca mierea e vaccinul anticovid.

„Dulce ca mierea e glonțul patriei”, Petru Popescu

Gheorghe Valerică CIMPOCA

Prof.dr. Gheorghe Valerică CIMPOCA

Dacă ar fi să aleg între încrederea în Dumnezeu și încrederea în oameni, chiar dacă ei ar fi cei mai buni savanți în domeniul științei, aș alege fără ezitare pe Dumnezeu, Creatorul Universului. Oamenii au încercat să-l imite pe Dumnezeu în domeniul creației și au mers atât de departe cu cercetările lor încât se consideră mai presus decât acesta. Nu s-au limitat la fabricarea de bunuri de consum, la asigurarea alimentelor pentru hrana zilnică, au început să reproducă plante mutate genetic, să cloneze animale și au încercat să cloneze chiar și oameni. Toate cercetările din domeniul reproducerii celulelor au dat greș. Plantele mutate genetic nu se reproduc decât o scurtă perioadă de timp, după care se transformă în putregai. Animalele clonate au îmbătrânit brusc în câteva luni. Omul a dorit să producă cât mai multă hrană pentru populația în creștere și să producă mai multe bunuri care să-i ușureze munca. Pentru că resursele planetei sunt limitate și nu fac față creșterii accelerate a populației, acum se încearcă să se reducă numărul oamenilor de pe planetă, mai ales că oamenii s-au „deșteptat” și doresc acces la un trai decent, micșorând șansele celor ce stăpânesc planeta să mai acumuleze averi incomensurabile. Acești bogați dețin aproape toate resursele planetei. Aceștia se consideră stăpânii planetei și se comportă ca atare. Ca să domine planeta, stăpânii lumii au finanțat toate războaiele și au finanțat toate cercetările pentru a produce arme de distrugere în masă, până la arme nucleare, arme care le-au experimentat pe unele populații. Au constatat că toate armele neconvenționale folosite distrug pe lângă populație și toate bunurile acumulate de aceștia, inclusiv orașele construite cu multe eforturi de ei. De asemenea, au constatat că nu mai pot câștiga nici un război clasic, indiferent câte forțe umane și materiale folosesc. Eșecul marilor puteri armate în fața voinței de libertate a omului simplu au

făcut să caute alte mijloace de ocupare a unor civilizații pământene. Un exemplu este eșecul ocupării Afganistanului timp de 20 ani de către Statele Unite și aliații lor, care au consumat peste un trilion de dolari și nu au reușit să subjuge poporul afgan. După eșecurile SUA din Coreea de Nord și Vietnam, a venit eșecul din Afganistan. Pentru că nu mai pot ocupa teritoriile cu arme convenționale, marile puteri au recurs la o armă mult mai eficientă pentru reducerea populației planetei și au accelerat cercetările în domeniul unei arme invizibile și cu succes asigurat. Așa au început cercetările în domeniul dezvoltării unei arme biologice, ușor de manipulat și de controlat la scară planetară. Trebuia intervenit în transmutarea unui virus de la animal la om, un virus cunoscut de un număr mic de oameni cu efecte devastatoare asupra omului. Totul a pornit de la un coronavirus luat de către trei speologi care cercetau o peșteră din China. Aceștia au murit din cauza infecțiilor. Cercetători din mai multe țări au desfășurat la Wuhan, China, studii asupra coronavirusului care i-au infectat pe cei trei speologi. Cercetători din mai multe țări dezvoltate (cel puțin patru) au lucrat la mutarea acestui virus către un virus care să afecteze omul, fie pentru cercetarea acestuia, fie pentru a fi folosit în unele ocazii „speciale”. China și Singapore nu au restricții cu privire la cercetarea și aplicarea virusurilor asupra animalelor și a oamenilor. Nu se știe dacă acest virus mutant a scăpat controlat sau necontrolat din acest laborator. De doi ani acest virus face ravagii pe toată planeta și încă va mai face dacă nu ni se spune adevărul sau cercetătorii nu vor lucra la un remediu împotriva lui. Ni se repetă obsesiv de aproape doi ani de zile, de către așa numiți specialiști ai Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), vânduți marilor puteri, că singurul remediu este un vaccin care să ne protejeze de acest virus. Au apărut ca prin „minune” mai multe pseudovaccinuri care nu au reușit să stopeze acest virus. Ni se repetă că de vină suntem noi oamenii că nu ne vaccinăm în masă (adică toți) și că lăsăm virusul să se modifice rapid și să păcălească vaccinul. Măi să fie?! Acest virus, o celulă între ființă și neființă, fără „creer” e mai deșteaptă decât miliarde de oameni civilizați, care se pretind viitorii cuceritori ai universului, și care are

Întotdeauna prima opțiune spre „Șah Mat”. Stăpânii planetei au profitat de acest virus ca să lege omul definitiv de un sistem al lor cu care să-i controleze toate mișcările și toate gândurile spre libertate. Planeta Pământ are aproape opt miliarde de oameni și trebuie să divizați în tot atâtea părți (dezbină și stăpânește). S-au rupt granițele dintre multe țări și acum se încearcă să se rupă legăturile dintre oameni. Până și materia moartă are miliarde de atomi legați între ei cu energii necunoscute care o țin întreagă. De ce Pământul nu poate avea miliarde de oameni cu legături între ei ca până acum? De ce în marile laboratoare ale lumii se încearcă ruperea de familie, ruperea de glia în care s-au născut, ruperea iubirii dintre oameni, ruperea de orice credință în afara credinței în puterea banului? De ce se încearcă ca o minoritate să ia decizii în locul majorității? Marile companii farmaceutice din lume au preluat puterea mondială cu știința și binecuvântarea stăpânilor și domină planeta prin mijloace oculte. Unde sunt milioanele de cercetători din domeniul virusologiei de pe planetă? De ce se ascund în spatele mafiei mondiale a sănătății? De ce nu există nici un medicament care să apere omul de acest coronavirus? Se încearcă să se dea prea mare importanță vaccinului salvator, unicului salvator după opinia acestor puțini oameni corupți. Cum mierea este dulce și naturală și cum la producerea acestora muncesc din greu familii de albine, bine organizate și disciplinate, i-am dat vaccinului un gust mai dulce decât aceasta, un gust amăgitor și periculos. M-am înșelat atât eu cât și majoritatea oamenilor care s-au bazat pe acest vaccin. I-am dat prea multă importanță vaccinului, prea multă încredere omului, sperând că va salva omenirea de la pandemie, de la moarte. Vaccinul nu reprezintă decât o afacere profitabilă pentru unii și care nu aduce decât dependență și amăgirea unei morți întârziate. Curios lucru este în comportamentul virusului care ia pauză din când în când. Trece un timp, cei drept nu prea lung (trei până la 4 luni), când părea că virusul a luat o pauză „de odihnă” parcă programată, după care acesta a revenit cu forțe proaspete (căci s-a odihnit în vacanță) și a atacat pe omul vaccinat și nevaccinat mult mai agresiv. Profitorii (miliardarii planetei care produc virusul) au găsit de fiecare dată soluția și anume continuarea vaccinării cu o altă doză. Ni s-a promis că așa vom duce viața de acum încolo, din doză în doză, ca drogații, dependenți de doză injectată. Oare vaccinul nu este un drog fabricat special pentru a „potoli”, omenirea?

Mi-am adus aminte de romanul lui Petru Popescu „Dulce ca mierea e glonțul patriei” scris în anii 1980, în care personajul principal, care satisface stagiul, este doar

„unul din mulțime”, nu are nume și nici personalitate. care prin însăși acțiunea sa subliniază faptul că „soldatul nu are viață personală”, numele personajului principal rămânând nemenționat pe tot parcursul romanului și astfel devenind la rândul său un anonim. Așa am devenit și noi cei vaccinați, numere scrise într-un limbaj tipic turnului Babel (adică limbajul satanei), recunoscuți pe plan mondial cu înscris special pe așa zisul „Pașaport verde”. Seamănă cu semnul fiarei din Apocalipsa lui Ioan?! Suntem însemnați la fel ca și toate lucrurile cumpărate din supermarketuri. Nu tu nume, nu tu prenume, gen sau alte date despre origine, ci doar niște caractere ciudate așezate într-un cavou enigmatic. Acum se introduce și pașaportul numeric cu cip, care în curând va fi transferat pe corpul uman încă de la naștere. Nu va mai exista prietenii și dragoste între oameni, ci numai interese. Dacă vor exista unele prietenii, la fel ca în romanul lui Petru Popescu „Dulce ca mierea e glonțul patriei” - ca prietenia dintre protagonist (necunoscut) și Ion, Sandu și Gigi și visele sale - în care el însuși își dă viața pentru patrie, va demonstra patriotismul de care acesta dă dovadă. În timpurile acestea nu se mai găsesc patrioți care să se sacrifice pentru ceilalți. Peste tot mișună lingăii și trădătorii. Unde sunt intelectualii epocii noastre moderne cu păreri lor? Pe toate posturile de televiziune și radio apar toți impostorii care se consideră intelectuali și care se „rățoiesc”, la persoanele care refuză vaccinul minune, făcându-i vinovați de toate relele lumii. Aceștia sunt de acord cu pedepsirea și izolarea lor pentru că nu se supun stăpânirii și îi incomodează în hoția și desfrâul lor permanent. Cu câți arginți au fost plătiți pentru această propagandă? Sunt persoane fără Dumnezeu, zeul lor suprem fiind știința falsă, în care au încredere oarbă. Cine refuză să se vaccineze trebuie să se lupte cu el însuși și să trăiască, să trăiască, să trăiască...!!! Se sacrifică inutil pentru noi, noi, noi restul... Noi vom cădea pentru umanitate mai repede decât ne așteptăm, nu avem de ales. Vaccin fabricat în schimburi de opt ore în laboratoarele morții, mai ales de către femei care râd, râd și își dau coate și povestesc despre iubirii lor, despre aventurile lor, despre viitorul lor. Vaccinul planetei contra coronavirusurilor e mai dulce ca mierea... Visăm frumos în timp ce ne stingem. Suntem pe o pajiște plină cu flori și alergăm spre necunoscut... Vrem să ne înălțăm către cer și întindem mâna să-L atingem pe Dumnezeu. **„Mai-marii popoarelor s-au adunat cu poporul Dumnezeului lui Avraam, că ai lui Dumnezeu sunt puternicii pământului; El foarte S-a înălțat”** (psalmul 46.9).

Va urma

FILOZOFIA MEA (VII)

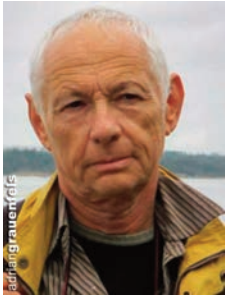
Anton GAGIU

Aș putea începe cu „a fost odată, ca niciodată”, dar nu m-ar ajuta cu nimic pentru că nu mai trăim în trecut, iar prezentul devine la propriu din ce în ce mai... arzător. Încălzire globală, secetă, furtuni dezlănțuite, incendii uriașe întinse pe perioade lungi de timp, ghețari care se fac din ce în ce mai mici, pârâuri care dispar, râuri care devin pârâie, lacuri care devin bălți sau mlaștini, păduri care devin... lemn de foc. E o imagine a apocalipsei? Poate că da. Sau poate că e un semn divin trimis nouă pentru a ne pune în gardă. Dar pe cine Doamne să pui în gardă? Pe insul care-și descarcă portbagajul de gunoi pe marginea drumului? Pe cel care-și lasă urmele prânzului pe malul apei sau pe cel care-și deversează dejectiile în pârâul ce-i trece pe la poartă? De ce întreb? Nu a mai rămas nimeni care-l sa-l tragă de mânecă pe făptaș? Să-i arate unde greșește și de ce, să-l pună să repare răul creat și să mai facă și ceva bun pe deasupra. Ți-ai găsit! Omul obișnuit, normal, locuitor al cetății se dă la o parte din fața răufăcătorului pentru că... nu vrea complicații. Și parțial are dreptate. Nu ați văzut sau nu ați auzit de cetățeni „pedepsiți” astfel tocmai de cei care puneau o piatră la temelie apocalipsei? Uitați-vă numai la ce pătesc activiștii de mediu, evident nu toți, ci cei mai activi, care nu-i slobozesc pe ucigașii de păduri. Câtă ură, pornire lăuntrică de distrugere poți să ai, să dai foc la o pădure sau la un sat? Nu poate fi măsurată, pentru că ura e un sentiment uman extrem de nociv, dacă nu cumva e boală psihică și odată slobozită pârjolește tot în jurul ei, adică nu te mai înțelegi cu... nebunul. În această harababură universală omul obișnuit trebuie să găsească drumul pentru o viață normală, adică să nu se lase influențat de relele din jurul său. Acest amănunt îl face nepăsător la suferințele planetei? Nu, dar nici nu poate acționa

fără mijloace. Cine ar trebui să facă acest lucru? Păi, cel care se bate cu pumnul în piept că „el e alesul neamului” și nu trece o zi fără să ne amintească acest lucru, fără a face ceva prin care să demonstreze că lucrează în folosul acestui neam ce l-a cocoțat în vârf. Probabil va trebui să treacă mult timp până se va întâmpla acest lucru, dacă acest eveniment se va produce vreodată. De zeci de ani nu am văzut un „ales” dedicat intereselor celor mulți, adică intereselor neamului de care vorbeam mai sus, ci numai intereselor de gașcă, de grup organizat pentru manipulare și distrugere. Manipulare ca să mai lase loc și pentru o ulterioară revenire și de distrugere pentru că după el rămâne doar pârjolul. Gândirea stil „carpe diem” (trăiește clipa) niciodată nu a fost mai actuală ca acum, pentru că cel care s-a cocoțat prin minciună și cum spuneam mai sus, prin manipulare într-o poziție vremelnică de decident, gândește că acest moment este ultimul prin care i se oferă ocazia de a parveni, dincolo de acesta știe că nu se mai întrevide nimic bun pentru el. Se spune că există în societate pârgii de autoreglare, că cei nemerituoși dispar singuri, se autoelimină tocmai prin neputința lor de a se ridica la nivelul așteptărilor. Uneori aceste pârgii funcționează, dar de cele mai multe ori nu, pentru că nemerituoșii sunt sprijiniți să rămână agățați la resurse de forțe oculte obișnuite cu manipulările. Și așa, cum lipitorile se agață de trupurile vi ca să trăiască și doar moartea le mai desprinde de acolo, tot așa și aceste lichele rămân conectate la resurse și sug din ele până când își umplu nesațul sau până când le diminuează, încât acestea nu mai au forța să... curgă. E un trist adevăr, dar lucrurile chiar așa se petrec și vorba din popor potrivit căreia „dacă nu cade, pică” li se potrivește doar lor, lichelelor. În această radiografie din

societate, un singur om suferă și pierde, EL, CETĂȚEANUL. Acesta ca locuitor al cetății e interesat doar de traiul lui și al familiei sale, cu alte cuvinte EL este emblema la care se raportează dezvoltarea socială. Deci EL ar trebui să fie beneficiarul măsurilor luate de decidenți, dar în realitate este doar cel care suferă de pe urma lor și le transpune în realitate, tot beneficiar se numește nu? Vorbeam mai sus despre „carpe diem”. Ce urmează după „trăiește clipa”? „După noi potopul”, nu? Ce altceva mai potrivit ar putea urma? Ați văzut cu ochii voștri cum potopul șterge pământul în calea sa, așa și cu decidenții aceștia care asemenea unor roiuri imense de lăcuste pârjolesc totul în calea lor. Ce ar fi de făcut? Să schimbăm ceva? Nimic. Istoria recentă ne demonstrează că schimbarea e doar simulată, regizată, îmbrăcată de scenografi pricepuți doar pentru moment, căci după terminarea spectacolului scena, adică viața tot goală rămâne. Poate acesta este destinul nostru, sau cum se spune în popor: „așa ne-a fost sortit”, sau poate ne-am urcat în trenul greșit... Doamne, care tren? Acestea sunt ocupate, ard sau sunt oprite pe câmp să admire natura noaptea, sau nu ajung niciodată la destinație. Da, aceasta ar fi soluția să căutăm trenul potrivit. Oare există?

POEME

Adrian GRAUENFELS

Unei doamne numită

Margo

Poate fi ea plantată acolo
unde colțul gardului din grădina bate spre sud?
Aș dori ca buganvilla noastră să înroșească toți
pereții.
În lungi anotimpuri.
Ploaie, ploaie, ploaie care nu vine.
Diamante pe umeri când soarele te orbește.
Și Paco Rabanne, roz pal, verde pal, parfumul
ei.
Vă rog, dacă puteți, asigurați-vă că există o
femeie fără egal.
Și aduceți înapoi mirosul de iarbă cosită
în ea, câțiva arici, buimaci
de ea, de noi.

Autoportret în baie

În anumite zile, totul devine o mașinărie,
explicit:
îndepărtați orice ambalaj și probabil veți
găsi părți componente: roți dințate și
alte roți care se rotesc ca o inimă artificială,
mai este o fată cu o șapcă roșie care educează
cerul, pești care arată ca niște baloane
și baloane care seamănă cu balene,
un far indiferent care mătură orizontul cu
lumina sa slabă.
Nu am fost copil pentru mult timp,
iar după ce nu am fost, am devenit
altceva. Asta. Și aia. Un ghetou,
un labirint de sârmă ghimpată înăuntru,
camera motoarelor de la nivelul inferior
al unui pachetot plin de refugiați.
Ochiul meu repetă în oglindă ceea ce au văzut
părinții.
Ei știau deja: nu mai există cale de întoarcere
către
cineva care aș fi putut fi.
Acum nu mai există decât amintiri
un multiplu al anilor care se repetă.

Poet anonim

Orice poet, spre apusul vieții sale
să-și făurească o sabie de samurai,
din lemn de vișin.
o va păstra aproape de piept și de condeiul de
scrib
tocit de semnele minții lui care cer schimbarea
lumii
Când va veni vremea plecării
va înmâna sabia copiilor săi
spre păstrare,
până ce vișinul din ea
va înflori precum cuvintele omului...

Blândului poet Kobayashi Issa De Robert Hass

traducere AG

Dimineața Anului Nou -
totul este în floare!
Mă simt ales

O broască uriașă și eu
uitându-ne unul la celălalt,
niciunul dintre noi nu mișcă.

Această molie a văzut strălucire
în camera unei femei -
și a ars până la scrum

Întrebat câți ani are
băiatul în noul kimono
a întins toate cele cinci degete.

Înflorește noaptea,
ca oamenii
emoționați de muzică

Somnoros jumătate din zi;
nimeni
nu m-a pedepsit!

A cincizecea aniversare:

De-acum înainte,
Totul este câștig,
cu fiecare cer.

Nu vă faceți griji, păianjeni,
În casa curată
întâmplător.

Acești melci de mare,
pur și simplu nu par
japonezi.

Iadul:

Luna strălucitoare de toamnă;
melcii din iaz plângând
în cratiță.

Muin Bseiso - poet palestinian din Gaza

Poem scris cu unghia

pe geamurile ferestrelor
pe pielea ariciului
pe perdele
pe împletituri
pe farfuriile din restaurante
pe pălării, pe nasturi, pe inele
am scris acest poem.

În noaptea, în care corectorul
ziarului a murit,
a murit fără să citească poemul.

Am scris-o pe cărbune
pe zăpadă
și pe pantofii noi
pentru că cerneala a devenit ca noroiul
iar hârtia, ah!.. cât de mizerabilă este azi
hârtia!

LIPSA DE RESPECT

Vavila POPOVICI

„La fel cum iubirea fără respect e trecătoare și nestatornică, și respectul fără iubire e rece și lipsit de trăinicie.” – Ben Jonson

Respectul este icoana bunătății pe care o poartă omul în suflet și care se reflectă asupra celorlalți oameni din jurul său. Este o cheie care-ți permite să deschizi multe uși. Este prima condiție a adevăratei egalități, de aceea și are o notă de modestie. Când respectul este excesiv, el vine din partea unui om batjocoritor ori perfid, adică un om care își ascunde răutatea, viclenia sau necinstea, un om fățarnic, fals, duplicitar – ipocrit –, ipocrizia nefiind altceva decât viciul care alungă sinceritatea din sufletul omului.

Trăim în Democrație, formă de guvernare în care supremația aparține poporului, și care este inseparabilă de respectarea drepturilor omului și ale cetățeanului. Apărută în Grecia Antică, a fost alăturată unor concepte ca egalitatea tuturor în fața legilor, libertatea, egalitatea puterii, libertate egală de exprimare. S-a considerat că democrația era superioară celorlalte forme de guvernământ, că numai ea putea să înfăptuiască conceptele respective. Mai târziu, în perioada republicană, Roma a exercitat o puternică influență asupra ideii de democrație, afirmând liberul acces al cetățenilor la diferitele funcții după ce o lege stabilise egalitatea juridică dintre patricieni și plebei. În Evul Mediu, redescoperirea filozofiei politice clasice, în special a celei aristocratice, dar și apariția primelor teorii contractualiste au dus la afirmarea principiului legitimității populare, alături de tradiționala idee a originii puterii divine. Datorită ideilor călugărului dominican, teolog, filozof, doctor al Bisericii – Toma d'Aquino (1225-1274) influențat la rândul lui de scrierile lui Aristotel (384 î.Hr.-322 î.Hr.) unul dintre cei mai importanți filozofi al Greciei Antice – s-a mai adăugat principiul unui contract prin care membrii societății se supuneau Principelui. Astfel, începând cu secolul al XIV-lea, puterea suverană a constat în facerea de legi în beneficiul poporului (sau cea parte a lui care este predominantă). În gândirea celor din Epoca Luminii sau Epoca Rațiunii s-au afirmat principiile democratice în mod definitiv împotriva absolutismului. Iluminismul – curent de gândire din Europa și America secolului al XVIII-lea, a pretins eliberarea ființei umane de sub tutela sa autoindusă: „Tutela este incapacitatea ființei umane de a-și folosi abilitățile cognitive în lipsa instrucțiunilor de la o altă persoană. Această tutela este auto-indusă atunci când cauza sa nu rezidă în absența rațiunii, ci în absența hotărârii

și a curajului de a lua hotărâri fără instrucțiuni de la o altă persoană”. „Sapere aude!” (îndrăznește să știi!), „Aveți curajul de a vă folosi propriul simț al rațiunii!” – era motto-ul Iluminismului (Immanuel Kant).

Toate ideile formate și consacrate în perioada iluministă și-au găsit aplicarea la sfârșitul secolului al XVIII-lea în constituția SUA, dar și în legile create de Revoluția franceză, ceea ce a determinat legarea conceptului de democrație cu cel de reprezentare politică și de existența unei adunări alcătuite din delegați ai poporului. În secolul al XIX-lea atenția teoreticienilor democrației s-a îndreptat spre garantarea libertăților și drepturilor fundamentale ale cetățenilor, militându-se pentru integrarea maselor populare în stat și împotriva restricțiilor de tip censitar asupra dreptului de vot (cens însemnând o câtime de impozit necesară spre a fi alegător și eligibil). Primul Război Mondial a modificat viziunea, a apărut ideea unei democrații directe, descentralizate, cu un puternic control de jos în sus, organizată la locul de muncă – gândire marxistă preluată la nivel teoretic de „*revoluția bolșevică*”. Secolul al XX-lea a avut în vedere viziunea elitistă a teoriei clasice politice, care duce la reinterpretarea democrației ca o modalitate de selectare și de recrutare a deținătorilor puterii.

În celebrul citat al lui Abraham Lincoln (1863) democrația înseamnă „*guvernarea oamenilor, de către oameni, pentru oameni*”, și este înțeleasă în modul următor: „*guvernarea oamenilor*” – puterea provine de la oameni; oamenii reprezintă puterea suverană care exercită puterea sau acordă mandat pentru exercitarea puterii și oricine face parte din autoritate poate fi considerat răspunzător de către oameni; „*de către oameni*” – puterea este exercitată fie prin reprezentanți aleși, fie prin conducere directă de către cetățeni; „*pentru oameni*” – puterea este exercitată pentru a servi intereselor oamenilor, adică binele comun.

Aceste definiții s-au dovedit a fi înțelese în diferite moduri, ducând la concluzia că indiferent cât de lungă este tradiția democratică într-o țară și cât de mult s-a dezvoltat ea, nu poate fi luată drept bună. În fiecare țară, democrația și înțelegerea de bază a drepturilor omului trebuie analizate în permanență pentru a face față provocărilor cu care se confruntă fiecare generație. Fiecare generație trebuie să fie educată cu privire la democrație și la drepturile omului.

Drepturile omului recunosc drepturile și libertățile individuale care sunt inerente omului, dar, uneori, sunt înțelese greșit, ca un sistem în care individul se bucură de libertate deplină, în realitate aceste drepturi nefiind absolute. Și-atunci, pentru rezolvarea neînțelegerii, ecuația implică noțiunea de Respect.

Este clar că democrația ajută la stabilirea proceselor care facilitează libertatea oamenilor, dar, stabilește, de la sine și limitele necesare. Democrația oferă deci poporului și indivizilor mai multă libertate decât orice alt sistem de guvernare, cu condiția să fie stabilită o ordine, adică un cadru instituțional și să fie implementată ca atare. Pentru a

funcționa bine, democrația se bazează pe un stat puternic care exercită principiul statului de drept și realizează un grad acceptat de dreptate distributivă. Un stat slab sau un stat de drept slab înseamnă că acel guvern nu este capabil să respecte cadrul constituțional și legile.

În concluzie, democrațiile depind modul cum asimilează cetățenii democrația, cum se implică activ în modul respectiv de viață. Democrația este, așa cum a afirmat Winston Churchill (1947) „*un sistem politic prost, însă rămâne cel mai bun dintre cele pe care omenirea le-a inventat până acum*”. Dar de-acum înainte?

Ar trebui poate ca generațiile prezente și viitoare să o șlefuiască, asemeni unei statui vechi, expusă dezintegrării. Să facă ordine în dezordinea ivită și aceasta pentru progresul și binele omenirii întregi. Dacă suntem în democrație, nu înseamnă că putem fi liberi în totalitate, că putem să vorbim cum vrem, că nu este necesar să ne cenzurăm cuvintele, că putem să jignim cât și cum vrem. Unii își pun întrebările: de ce să-l respect pe cel din fața mea, de ce să țin cont de emoțiile lui, de ce să nu-l mint? (unii chiar – de ce să nu-l jecmănesc? – gândire egoistă care i-a făcut pe unii prea bogăți, dar nu și prea fericiți); ce mă împiedică să-l desconsider, să-l păcălesc, să-l înjosesc? De ce să-mi respect limba? De ce să respect oamenii de valoare ai țării mele sau ai altor țări? Să fie acesta modul de a gândi al omului modern pentru care a trudit societatea pentru înălțarea lui?

Avem libertatea de a gândi, simți și acționa în conformitate cu propriul nostru eu, este adevărat! De asemenea avem libertatea de opinie deschisă, adică de a exprima public ceea ce simțim și gândim. Dar cum? Avem libertate, dar trebuie să acceptăm și niște limite ale libertății, altfel echilibrul social nu este posibil. Să ne dorim o libertate civilizată, nu haotică, barbară. Fiecare ar trebui să se cenzureze, adică să-și ordoneze gândurile, în folosul creării unei armonii în jurul său, folosind o vorbire plăcută și înțeleaptă, o acțiune rațională. Libertatea se face cu alegere înainte de acțiune: gândești, te autocenzurezi și apoi te exprimi, și numai dacă este cazul – treci la acțiune. Una este să fii politician deștept și respectuos, și alta este a fi mediocru și a-ți manifesta șiretenia. O ascunzi un timp, dar poporul simte și nu va accepta. Vei dori să-l transformi în sclav, el va protesta. De la cine învață poporul? Adică, de la cine ar trebui să învețe? De la conducătorul său! Așa ne putem respecta între noi, așa ne vor respecta și cei din afara țării noastre, căci nu lipsa de respect este trăsătura caracterului românului, americanului și a altor nații, ci dimpotrivă! De la Socrate cel ce a produs o adevărată reformă în gândirea antică când a văzut gravat pe frontispiciul Templului din Delfi cuvintele „Cunoaște-te pe tine însuți” și mai apoi Religia care ne-a vorbit despre primirea lui Hristos și trăirea creștină profundă ce pot produce revelația sinelui, omul a încercat să se cunoască, să înțeleagă și să se înțeleagă, pentru a putea evolua. „Cunoaște-te pe tine însuți” înseamnă și recunoașterea propriilor greșeli, slăbiciuni, și cere o voință continuă, seriozitate, pentru depășirea vanității care conduce adeseori la iluzia asupra ta însuși. A fost o nouă abordare a cunoașterii despre esența omului, ca omul să știe nu numai ce este, ci mai ales ce vrea. Este cea dintâi cerință pe care ne-o poruncește rațiunea, este temelia cunoașterii și a înțelepciunii. A, nu vrei să te cunoști? Înseamnă că îți terfelești propriul eu.

Între oamenii civilizați există minime raporturi de respect

reciproc, formule de prețuire, de respect, de decentă, de bun-simț. Dar, spre dezamăgirea noastră, a majorității oamenilor, a celor cu bun simț, ele sunt eludate și ne confruntăm cu o vorbire sau acțiune lipsită de bun simț, cu folosirea unor termeni indecenți, evitarea – intenționată de multe ori – a reverențelor de limbaj, nedându-ne seama că în acest mod se dezvăluie lumea în care trăim. Vorbirea stradală nu poate fi aceeași cu cea scrisă, nu poate fi adusă cu predilecție pe ecranele televizoarelor. Dar dacă conducătorii, politicienii noștri o folosesc, avem dreptul să o reproducem, nu? O cenzură proprie ar fi necesară, din respect pentru interlocutor, pentru popor și pentru demnitatea limbii aceluia popor. Altfel există pericolul unei decadențe morale și spirituale. Cu alte cuvinte – respectă pentru a fi respectat! Și să folosim cântarul minții, care să ne spună până unde poate fi denaturat acest respect.

Chiar dacă nu toate persoanele merită, totuși avem nevoie de respect pentru liniștea noastră și pentru a nu inflama relațiile dintre noi. Putem evita confruntările de acest gen. Putem fi mai concilianți, putem ierta, putem moraliza decent, putem tăcea. Suntem conștienți ce consecințe pot avea cuvintele lipsite de respect adresate cuiva? Din păcate, în democrație, oamenii obraznici, cu tupeu, speculează buna credință a semenilor și dau drumul vorbelor fără nici un pic de control. Antidotul acestei maladii răspândite ar fi educația și cultura. Unii nu cred în eficacitatea acestui antidot, sau mai bine zis, nu vor să-i dea crezare. Vanitatea nu le permite! Este vorba despre conducătorii care și-au dobândit un loc „suprem” în societate, pentru a hotărî și a se exprima în numele nostru.

Respectul este o componentă foarte importantă în orice relație, în orice comunicare, fie că e vorba de căsătorie, prietenie, familie, serviciu, raporturi interstatale. Comportamentele agresive nu vor apărea în căsătorie, nu ne vom pierde nici prietenii, nu vor exista tensiuni la locurile de muncă, nu vor exista tensiuni între popoare, dacă se va păstra un respect sincer al unuia față de celălalt, fiindcă, trebuie să recunoaștem, există relații în care suntem implicați de-a lungul vieții și în care va fi întotdeauna nevoie de respect, pentru a nu exploda vreo „bombă”.

Este permis unui conducător de stat să atribuie cuvinte jignitoare omologului său din alt stat? Îi permite acest drept democrația? „*Aurul se cunoaște după culoare, păsările după tril, oamenii după cuvânt*”, spunea cineva. Sau o face crezând că poporul său se amuză? Nu este atunci, aceasta o ipocrizie? Lipsa de respect demască ura din sufletul omului, care nu poate fi stăpânită din lipsă de bun simț, de educație. Și totuși s-a întâmplat! Am asistat, și nu este pentru prima oară, când un conducător nu s-a putut abține de la jignire. A fost ca o provocare nesăbuită, iar răspunsul omologului său nu a fost mai prejos.

Istoric vorbind, au fost multe confruntări între conducătorii diferitelor țări, sau între conducătorii diferitelor partide din interiorul unei țări, dar s-au folosit ironii subtile, expresii elevate și nicidecum cuvinte triviale. Vorbele aruncate la întâmplare, fără autocenzură, de către conducătorii zilelor noastre, dar și unii oameni de rând, nu sunt numai rele și imorale, ci sunt adevărate blestemății.

Ne lovim, aruncăm cu pietre unii în alții, când toți suntem făcuți din lut și ne putem sfărâma atât de ușor și atât de repede...

UN OM, DOUĂ ISTORII

Mihai BATOG BUJENIȚĂ

Împreună cu conu' Alecu reușesc să dau un anumit farmec și unei plimbări care are drept scop o socoteală cu banca. Bine, nu este vorba de plătit vreo rată, fiindcă atunci nici Preabunul nu te-ar putea face să te simți bine. Dar acum, după rezolvarea micii noastre probleme, ne plimbam pe strada cu nume istoric: Ghica Vodă din Iași. Cum în orașul nostru sunt mai multe străzi cu o denumire asemănătoare fac precizarea că este vorba de Grigore Ghica al III-lea cel ucis de turci în 1777, anul cu trei coase, cum a rămas el în spusele poporului.

Este, fără îndoială, o plăcere să mergi pe această stradă încărcată de amintiri și clădiri cu o istorie mai veche de două secole, dar ar fi și mai plăcut dacă strada, împreună cu clădi-rile, ar fi mai bine întreținute. Mă rog, nici nu se face să fiu prea cârcotaș fiindcă față de halul în care arătau în urmă cu două decenii, acum este chiar bine. Deși ar putea fi și mai bine. Mde, omul...

- Uite cum se construia în urmă cu un secol și jumătate, mă scoate conu' Alecu din cugetări contraproductive!

Ne aflam vis-a-vis de Școala Generală „Carmen Silva”, unul dintre cele mai vechi lăcașuri de cultură și educație din orașul nostru, dar și din țară. Funcționase la început într-o clădire zidită pe la 1852, iar mai apoi, în 1897, în locul aceleia s-a ridicat o construcție nouă, foarte modernă pentru acea vreme, rămasă în amintirea noastră ca „model Spiru Haret”.

Cei drept, poate acum nu mai pare atât de funcțională ca atunci, însă farmecul clădirii o scoate din amorțeala estetică a noilor clădiri lipsite de personalitate, iar faptul că este renovată îi dă un plus de atractivitate în așa fel încât nu poți trece pe lângă ea fără să te oprești o clipă.

- M-am mirat întotdeauna de viziunea istorică a unor oameni din prima parte a secolului al XIX-lea. Ceea ce construiau ei atunci avea să devină monument arhitectonic în secolul următor însă nu va influența și gândirea presupus practică și consumeristă a celor de după al doilea război mondial. Un fel de americanism prost imitat ne-a scos de pe linia memoriei afective. Și, uite, mă refer nu numai la această școală, ci și la una

mai veche decât ea, cea a cărei piatră de temelie a fost pusă de marele Gheorghe Asachi, fie-i numele de veșnică pomenire, la 1828, școala de la Trei Ierarhi, aflată pe locul mai vechiului Han Turcesc. Este o bucurie a sufletului să treci pe lângă ea și s-o admiri, cuvenindu-se să ai un gând bun pentru acei care au trudit la acest edificiu rămas în tezaurul orașului.

Sincer, mă gândesc la cele rostite și simt o firească înfiorare, deloc pozitivă, la ceea ce vom lăsa noi urmașilor noștri, cei de peste două veacuri. Mă tem că...

Din vorbă în vorbă ajungem aproape de capul străzii, acolo unde se intersectează cu strada Elena Doamna și ne oprim în părculețul numit Grigore Ghica Vodă. Mergem la cenotaf, o statuie destul de mică din marmură, care ar mai trebui totuși îngrijită, la fel ca și parcul din jurul ei. Ei, cum nu se face totuși să fim prea cârcotași, ne așezăm pe o bancă și privim câteva clipe la micul monument ridicat pe locul unde fusese asasinat Domnul.

- Interesant... Cenotaful acesta comemorează o crimă oribilă în timp ce alte fapte mult mai însemnate și mai de cinste sunt adesea complet ignorate. Asta spune mult despre natura noastră, a oamenilor...

- Dar eu unul cred că Domnitorul Alexandru Grigore al-III-lea Ghica este comemorat pentru patriotismul său, pentru faptul că a protestat vehement atunci când Bucovina a fost răpită de austrieci care, în secret, făcuseră un aranjament cu rușii, iar turcii fuseseră nevoiți să cedeze această provincie istorică a Moldovei, care este într-un fel chiar leagănul statului feudal de mai târziu, Moldova.

- Mdaa, lucrurile pot privite și așa, mai ales că aceasta este versiunea pe care o avem de la Mihail Kogălniceanu, care avea tot interesul să prezinte faptele într-o lumină favorabilă pentru că era rudă cu Ghiculeștii.

Ca să înțelegem mai bine întâmplările aceluia an, 1777, ar trebui să privim lucrurile în ansamblu și astfel să ne putem face o idee despre societatea acelor vremuri. Însă asta este o istorie mai lungă și nu cred că avem timp acum...

Micile tertipuri folosite de conu' Alecu mă amuză, așa că îi răspund:

- Păi, eu unul sunt obișnuit cu poveștile lungi, iar timp avem fiindcă, slavă Domnului, nu ne grăbește nimeni! Și, fie vorba între noi, ar fi păcat să nu profităm de vremea frumoasă, dar și de plăcuta tihnă a acestei dimineți!

Este jocul pe care-l facem de fiecare dată și ne amuzăm reciproc. De fapt, conu' Alecu abia așteaptă să încea-pă...

- Veacul al XVIII-lea, acela al nefericirii noastre, cel numit al domniilor fanariote, a fost dominat de un fenomen care, după mine, ar trebui mai serios studiat întrucât, dacă este să analizăm serios cangrena propagării în timp a unor trăsături negative în cadrul

societății noastre, nu ar trebui să blamăm atât de mult pentru starea de astăzi a țării, nici perioada comunistă și nici pseudo-capitalismul sălbatic în care ne bălăcim în prezent. Semintele răului au fost aruncate atunci, în dezastruoasa și decadenta perioadă fanarioasă.

Așa cum bine știi, în Moldova, domniile pământene iau sfârșit cu înfrângerea lui Dimitrie Cantemir în 1711 la Stănilești pe Prut, unde presupusul ajutor al lui Petru cel Mare s-a dovedit a fi o cacealma în care și țarul era cât pe ce să-și piardă viața. Apoi a urmat tragedia Brâncovenilor din 1714 și cu asta scaunele domnești ale Țărilor Române au fost scoase la mezat.

Părea o mare prostie să-ți dorești acest scaun domnesc în condițiile în care cele două țări se aflau la limesurile a trei imperii, iar interesele politice, războaiele și intrigile se intersectau aici făcând extrem de riscantă viața unui domnitor. Aflați la acea vreme sub o discutabilă suzeranitate otomană, armatele austrieilor, dar mai ales ale rușilor, aflați mai mereu în războaie ori ca dușmani ori ca aliați, cutreierau teritoriile țărilor române, iar părți din acestea treceau destul de frecvent de la un stăpân la altul fără ca Domnul Țării să fie consultat. Pare absurd, însă dacă privim cu atenție în jurul nostru vom vedea că nu s-au schimbat prea mult lucrurile nici în timpurile prezente, adică acum, când facem roșu în gât strigând cât de democrați și de liberi suntem.

Așadar, în aceste condiții extrem de vitrege, te puteai întreba cine ar fi nebunii care să plătească sume colosale pentru a se urca pe un scaun ale cărui picioare erau tare fragile.

Și când vorbesc de sume colosale nu o fac în necunoștință de cauză! Documentele vremii certifică faptul că numai pentru mituirea marelui vizir, în scopul obținerii firmanului de domnie la București sau Iași, pretendentul se prezenta la ușa acestuia cu 1-2 milioane de lei-aur...

Nici nu mai vorbesc de faptul că toate cele trei imperii, din motive diferite, evident, aveau interese majore în schimbarea cât mai frecventă a Domnilor. În primul rând turcii care încasau bani la fiecare schimbare.

Dar cine sunt cei care au intrat imediat în afacere? Ei bine, primii au fost grecii trăitori din cartierul Fanar din Istanbul, de unde și denumirea de fanarioși. Erau urmașii celor care scăpaseră de măcelul din 1453 când Bizanțul fusese copleșit de Mehmet al II-lea și, purtând cu ei moștenirea unui mileniu de trădări, lingușeli, comploturi și vânzări, se făcuseră utili noii conducători.

Cum în Țările Române, conform unor convenții istorice, nu puteau fi decât domni creștini, ei au fost primii care au sesizat oportunitatea apărută. Deși totul părea o mare nebunie, acești oameni, niște temerari în fond, au intrat imediat la licitații și chiar au câștigat. Familii de mare renume istoric au dat domnitori în acea perioadă: Caradja, Moruzi, Mavrocordat,

Ipsilanti, Rosetti sau Șuțu, însă nici boierimea locală nu s-a prea lăsat dată la o parte.

Familia Callimachi (Călmașu la origini) o familie boierească din Moldova, familia Cantacuzino sau Ghica (la origini o familie albaneză, probabil cu strămoși armâni), au fost și ei printre domnitorii numiți fanarioși, deși nu aveau în comun cu Fanarul decât locul unde se duceau după ce erau maziliți.

Motivația grecilor era una foarte simplă: dacă reușea să te menții un an în scaun, îți recuperați toate investițiile, aveai cu ce plăti haraciul, dar și peșcheșurile, îți puteai pune în funcții bănoase toate neamurile, iar dacă rămâneai încă un an, intrai deja pe plus. Iar acest plus însemna averi pentru o viață. Deci grecii socotiseră totuși bine! Și chiar dacă își mai pierdea câte unul capul, pe ansamblu se ieșea în câștig. Deci, merita riscul!

Pentru boierii români pretendenți la scaun mai era un motiv să intre în această nebunie. Odată primit firmanul, pe lângă jaful inerent mai treceau și la uciderea eventualilor competitori ori a dușmanilor mai vechi, adică tot ce nu ținea de familia lor. Evident, odată cu confiscarea averilor. Prin urmare, în context, fuga peste granițe cu tot cu galbenii adunați era ceva foarte obișnuit, iar asta însemna în primul rând scurgerea bogățiilor țării spre alte orizonturi.

Atunci, spre sfârșitul veacului al XVIII-lea, la ruina evidentă a țării contribuia și o epidemie de ciumă adusă de ruși din Polonia, plus cei câțiva ani de cumplită secetă. Dar nimic nu părea să micșoreze poftele de îmbogățire ale celor puși să o conducă, ceea ce ar putea părea chiar un fel de miracol.

Cam asta era situația când Alexandru Grigore al III-lea Ghica primește al doilea firman de domnie în Moldova. Era toamna anului 1774 și numirea sa venea după cei doi ani de stăpânire militară rusească. Și aici trebuie făcută o precizare! Imperiul Otoman suferise o gravă înfrângere în ultimul război cu rușii, iar cedările de teritorii precum și de privilegii în țările vasale fuseseră uriașe. Vestitul tratat de la Kuciuk-Kainargi a însemnat de fapt începutul sfârșitului pentru mărețul imperiu.

Trupele de muscali ale feldmareșalului Piotr Rumianțev jefuiseră timp de doi ani țara foarte profesionist, așa cum aveam să mai aflăm de multe ori, dar nu din cărțile de istorie. Ruina era totală, însă noul Domn, având multă experiență în domeniu, a dat tot felul de ospete îmbelșugate și cadouri scumpe atât rușilor cât și turcilor, dar și austrieilor care fuseseră aliații Imperiului Țarist în acest război și care vor primi ca despăgubire din partea otomanilor Bucovina, cea mai bogată provincie a Moldovei, în fapt, așa cum am spus, chiar leagănul țării, locul de început al formării statului feudal.

Va urma

POEME DESPRE TOATE MORTILE POSIBILE

Octavian
CONSTANTINESCU

Niciodată nu a fost **Adrian Botez** mai exasperat-lucid, ca în ultima sa carte, „*Vezi omenirea care piere ?*” - titlu nu atât prevestitor, ci confirmând, prin sinceritatea, aproape brutală, tot ce simțim și trăim cu toții, noi, cei conștienți, în acest sfârșit al veacurilor, în această răscolitoare viermuială a diabolicului, în toată savanta sa străduință îndreptată (cum altfel ?), împotriva a tot ce este **omenesc, curat, întocmit și temeinic**. Nu, nu este disperare, nu este teamă, în poemele de **scurtă, dar tragică respirație**, pe care ni le propune, spre lectură, autorul - ci doar **contemplare neputincioasă a dezastrului**. „*Oameni suntem*”, parcă spune autorul, iar acest dat existențial ne face **spectatori involuntari, la propria noastră dispariție**. Dacă în scurta Prefață, autorul mai lasă să se vadă o **umbră de nădejde**, în „*iconomia*” cerească a Creatorului, indiferent cum s-o numi El ! - în cuprinsul cărții, **această nădejde piere, lăsând loc unei încrâncenări definitive** : moartea ne paște pe toți, fără deosebire, de vreme ce **MURIM SPIRITUAL**, bucată cu bucată, mai întâi pervertindu-ne trupul, apoi acceptând, senini, **MACULAREA SUFLETULUI, VÂNZAREA CONȘTIINȚEI, PIERDEREA IDENTITĂȚII...!** - ...pentru ca, la final, **SĂ ACCEPTĂM CĂ NIMIC NU MAI ESTE DE FĂCUT ȘI CĂ ORICE LUPTĂ AR FI ZADARNICĂ**.

Autorul nu are cum să nu vadă complicitatea dezinvoltă a **OMENIRII** cu **RĂUL**, întruchipat, așa cum numai el știe, în forme **din ce în ce mai meșteșugite, mai mincinoase, mai mascate** - sau, dimpotrivă : **vădite, palpabile, ghicibile**, fără niciun efort, în **multitudinea de sminteli**, pe care **OMUL** le acceptă cu seninătate, uitând parcă, aruncând la gunoi, tot ce mai avea sfânt : **dumnezeirea, încă prezentă în el, din momentul sublim al Creației. UNDE MAI ESTE HRISTOS ÎN OM?** În ce parte a sufletului se mai poate ghemui el, sufocat, strivit, umilit de mulțimea atâtor sminteli sinucigașe ? :

”**SMINTIȚI** – mereu : ne ducem
cătrecătre **APĂ** - ori către **FOC** !
de ce nu-n **TOIUL ȘI ÎN ȘARTUL
VREMII : LA MIJLÒC** ?

TRUVERI degeaba vă tot **CÂNTĂ
SFÂNT-NUNTA** – dintre **ASTRE** :
ARMONIA !

voi vreți **SĂ CUCERIȚI** – ca **SĂ
DISTRUGEȚI : CUNUNIA**
orice v-ar dăru – ca **HAR DE ÎMPĂCARE : CERUL-GLIA** !

...e-o **SOARTĂ** - **MUT** scrisă-n **TOATE** : de-aceea –
NECURMAT

NECUNUNAT - SĂLBATIC : alegeți NĂSĂLIA...”

Măcinat, încă din copilărie, cum îl știm (noi, cei care i-am fost, mai mult sau mai puțin, aproape), de atâtea nedrepte suferințe, Adrian Botez a căpătat, spre deosebire de noi toți, **UN SIMȚ ACUT AL PERICOLULUI, care vine din secularizare, din atâtea și atâtea încercări de dărmare A CREDINȚEI, A FAMILIEI, A OMENESCULUI FIRESC**. Poetul nu deplânge doar soarta unei populații, întâmplător sau nu, din care facem parte noi, cei trăitori în acest **spațiu Carpato-Danubiano-Pontic, CI SUFERINȚA SA ARE CA SUBIECT ÎNTREGUL MAPAMOND**, populat de o **bezmetică și indecent-sinucigașă Omenire**. Toate alcătuirile omenești sunt în pericol mortal ! - **prostia, lenea, cuvântul rostit fără har și rost** aducând, cu ele, **cohorte de nenorociri, destinate, parcă, să vatăme tot ceea ce rămăsese divin, în Omenire**:

„căci **POPORUL** ăsta-al nostru – prefăcut **MOLUȘTE**
merită – cu **PLINUL LUNII** ! – cineva să-l **PUȘTE** !
căci – în **RAIUL RAZEI BLÂNDE** - și-n **MUNȚII-TITANI**

LENEVIA PUTE STRAȘNIC – ca la **BEȚIVANI** !
...să vină **SFÂRȘITUL LUMII – BUNUL SANITAR** :
MUNȚI – la poale – aibă **OASTE** – dar și **NOU ZIDAR** !”

Sau, în altă parte: „...iar **CRIST** l-a înzestrat **CU FOCUL
MINȚII – CU DUH DE SFÂNTĂ PIATRĂ** !
cu **VĂLVĂTAIE-SUFLET** ! - ...și care-i e **RĂSPLATĂ** ?
voi îi lăsați – **'ICI** ! – **UITE** : **'ICI** ! - pe **SFÂNT TĂRÂM
pe DERBEDEII LUMII** să vândă (...**CU TACÂM – FĂR' DE
TACÂM** !)
ZESTREA LUI DUMNEZEU – PENTRU-UN STRĂIN

care vă e **STRĂMOȘ** : **ALTARUL CEL DE CRIN** ?!
...**SĂ PIARĂ OMENIREA – CA PEDEAPSĂ** ?
SĂ PIARĂ ! – **DAR CRIST NU ARE – N MĂINI – NUMAI
O VARĂ**

și ne-om purta **POVARA DE NESIMȚIRE** – printre **AȘTRI**

căci **N-AM OPRIT ZARAFUL** : el – pentru **TREI PIAȘTRI**
ne-a fost vândut și-**ALTAR** - și **DUMNEZEU** !

...iar noi **AM SOCOTIT CĂ-I CIRC** ! - ...râdeam –
TÂMPIȚI - DIN GREU !”

Nici **CÂNTECUL** (întruchipând, desigur, **FRUMOSUL CREAT**, la nivel cosmic, dar și la nivel omenesc !) **nu-și mai are rostul deplin-vindecător**. Cristosul vândut, odată - e, iarăși, „**dat pe o tingire**”, ca pe un **ban calp**, pe **sticlirea fără de preț**, rămânând doar **dorul-regret după un rai definitiv pierdut, pe veci nemaigăsit** :

„... **dacă SFINȚENIA-I PIERDUTĂ – VÂNDUTĂ – PE-O TINGIRE**

(...tu răpești **DUHULUI – NĂDEJDEA DE LEAC-TĂMĂDUIRE** !)

atunci rămâne doar un **DOR : DORUL după-o PRIVIRE-VIS**

cu coada **OCHIULUI-AMINTE** – să-ntrezezi –
JINDUIND - IAR – PARADIS...

nu **FIȚI** – nu **FACEȚI** – să vă pară - de **LUMINĂ – RĂU** !
COSMOSU-I DANSUL AMINTIRII-STRAJĂ

care - **MEREU** - vă tot **TREZEȘTE-N SFÂNTA VRAJĂ** !
a **CÂNTECULUI-DE-ÎN-FIINȚARE**

a **CÂNTECULUI - CUMPĂNĂ DE ZARE** !

...de **CÂNTUL – STIHUL – ARMONIA** – au **TĂCUT**

se stinge **TOTUL** ! - ...pentru **ALȚII – BALUL ABIA-A-NCEPUT...**

DUMNEZEIEȘTE-I SĂ MUNCEȘTI – dar nu ca **SÏSIF-CEL-LUNAR**

cel ce **MEREU** ! – **ROSTOGOLEȘTE PISCUL** – spre **ZADAR** !”

În fine, am putea continua să exemplificăm, până la... „**SFÂRȘITUL LUMII**” (nu-i așa?) amărăciunea care răzbate din poemele acestui **volum-avertisment**, dar ne mulțumim să notăm că autorul adresează, totuși, **rugăminti și sfaturi de bun simț**, în speranța că **MĂCAR UN SINGUR DECIDENT** ar mai avea **MINTEA LIMPEDE ȘI CAPUL PE UMERI** :

„**DEMN și SENIN** – să fii – **ÎN NEMURIRI-PLIADE** :
AI ȘANSA – DEMONE ! – să fii - nu tot **PROCKET** : ci
DUHUL CUMSECADE !

...**JOS MĂȘTILE** ! – că **VINE GENERALUL** !

FIE-VĂ CHIPUL LUMINOS – PRECUM „CLEȘTAR”-CRISTALUL !

căci **NOUA LUME VA VENI** - dar **CU O CONDIȚIUNE** :
„**NU NESIMȚIRE ! – SIMȚIȚI-VĂ – FĂR' TIHNĂ - ÎN MISIUNE** !”

...da... – ...nu mai zemuiți – **LA COLȚ** ! : **RĂZBIȚI ÎN TOI DE TOATE** !

fiți **INIMOSI** – iar nu doar „**MOȘI**” : **EROI – MARTIRI și SFINȚI** !

...nu vă **gândiți** – ca-n **FOSTA LUME** – la **PÂNTEC și la DINȚI** !

nu-i **IGIENIC** – nici **ESTETIC** : n-ajungeți **STELEI – PRINȚI** !”

Din întregul volum răzbate, parcă, un **dor de normalitate și de omenie curat-cristică** și chiar imprecățiile, unele dintre ele nemilos-dojenitoare, **par să îndemne la luciditate, la frică sănătoasă, la revenirea în simțiri, a PLANETEI OARBE, care continuă să-și macine, în delir sinucigaș, TOT CE ERA FIRESC, DIN VECI STATORNICIT ȘI TEMEINIC**. Dacă va fi așa, dacă vom mai avea, ca oameni, **șansa unei reveniri la normalitate și bun-simț**, la **retocmirea, pe alte Temelii Trainice, a Lumii, nu avem cum ști**. Poetul Adrian Botez își face, însă, pe deplin, **datoria de a ne avertiza**. „**LUMEA PIERE SUB OCHII VOȘTRI, CANALII DEMENTE** !” - pare a spune autorul cărții : „...**IAR VOI NU FACETI NIMIC PENTRU A ÎMPIEDICA ASTA!**”

Dacă ar mai fi de spus multe despre acest volum, despre **savoarea savantă, a rememorării, în versuri, a ISTORIEI TUTUROR TICĂLOȘIILOR ACESTEI LUMI, despre IMPLICAȚII EZOTERICE**, pe care nu mă simt, eu, în stare să le descifrez - las altora, cu mai multă putere de pătrundere, această menire. Eu doar atâta pot mărturisii : **avem de-a face cu un poet care suferă, odată cu moartea lumii, pentru toate păcatele ei, cele cu voie și cele fără de voie**.

Va dori Crist să ne mai ierte, **ȘI DE DATA ACEASTA, pe noi, PÂNGĂRITORII LUMINII?** Numai El știe.

OCTAVIAN CONSTANTINESCU [...care semnează cu pseudonimul KOSTA VIANU]

(...un cititor, care am încercat să înțeleg, cu mintea mea, o carte de poezie adevărată...)

Moduri naționale de filosofare

George PETROVAI

Cu toate că globaliștii își demonstrează cu fiecare prilej (în perioada de față prin întreținerea isteriei pandemice) atotputernicia economico-financiară, politico-diplomatică și militaro-strategică, din fericire pentru indivizii cu scaun la cap și discernământ, respectiv pentru unele comunități și națiuni, ei încă nu izbutesc să controleze totul, ci doar să influențeze și să corupă formidabilul univers lăuntric al omului (triada proceselor intelectuale-afective-voliționale, precum și particularitățile psihice ale personalității, plămădite din temperament, aptitudini și caracter). Adică se află în situația neomului I.V. Stalin, cel care – ne spune Vasili Grossman în povestirea *Panta rhei* (Editura Humanitas, București, 1990) – distrusese temeinic libertatea, dar continua „să se teamă de ea”, această frică de libertate determinându-l „să manifeste o ipocrizie realmente fără precedent”.

Întrucât păpușarii demonocrați ai zilelor noastre îl surclasează pe tătucul Stalin la capitolul ipocrizie atât prin amploarea ei planetară (direct sau indirect și în proporții diferite, toți pământeni sunt la cheremul lor), cât și prin colosala forță rezultată din unirea banului (sinistrul tandem Bilderberg-Rothschild deține cam trei sferturi din bogăția lumii!) cu politica dictată de trusturile farmaceutice și, îndeosebi, cu satanica influență exercitată asupra vulgului de către presa sionisto-francmasonică, iată motivul pentru care afirmăm mai sus că alde ăștia „încă nu izbutesc să controleze” absolut totul, până și mințile celor ce vor rămâne în viață prin „bunăvoința” iluminatorilor, după reducerea populației globului (inclusiv prin vaccinuri și medicamente contrafăcute) cu câteva miliarde – intransigenții pledează pentru uciderea a 90% dintre pământeni, globaliștii mai puțin criminali îngăduie (sic!) să rămână în viață circa două miliarde de roboți umani.

Iar când spun „roboți umani”, am în vedere faptul că – după spălarea pe creier și implantarea nanocipurilor prin obligatoriul (!) vaccin anticoronavirus produs de „filantropul” Bill Gates în fabricile sale – vor fi sclavii fără gândire și voință ai globaliștilor...

Revenind la modurile de filosofare, trebuie precizat că, în tratatul *Geneza formelor culturii* (BPT, Editura Minerva, București, 1993), gânditorul român Petre P. Negulescu consideră că numai în literatură poate fi descoperită specificitatea națională a unui popor, asta deoarece știința și filosofia sunt universaliste. Dar – adaugă prefațatorul și comentatorul Z. Ornea – se poate vorbi cel mult de „moduri naționale de filosofare”, filosofii naționale fiind „greu de închipuit”.

Opinia lui Petre Țuțea că „spaniolii sunt contraindicați, ca și rușii, la filosofie” (*Între Dumnezeu și neamul meu*, Fundația Anastasia, Editura Arta Grafică, București, 1992), nu trebuie luată în sens peiorativ, ci în chipul următor: fiecare nație cu înțelepciunea și modul său de filosofare, dar numai câteva dintre ele și-au ridicat gândirea abstractă la rangul de mare filosofie.

De altminteri, nu susține Constantin Noica în opusculul *Jurnal filozofic* (Editura Humanitas, București, 1992) că „măsura, înțelepciunea, «mioriticul» - în sens nefilozofic – ne-au împiedicat pe noi românii să avem o filozofie mare”? Și tot ilustrul C. Noica, după ce așază „libertatea de a fi absurd” la originea filozofiei, pe care o vede/definește ca „aventura universalului când devine particular”, ne înștiințează în același *Jurnal* că „Nu există decât două filozofii mari: filozofia greacă și filozofia idealismului german: filozofia ființei și filozofia spiritului”.

Perfect adevărat, zic eu, în ceea ce privește gândirea speculativă europeană. Dar filosofia devine universală și împlinită doar cu contribuțiile venite dinspre formidabilele cugetări antico-medievale ale indienilor și chinezilor, nu doar de-o seamă cu cugetarea greacă la capitolul vechime, ba uneori chiar anterioare acesteia, ci de-a dreptul incomparabile într-ale subtilității argumentației și, desigur, cu rol de generoase surse de inspirație pentru atâția gânditori europeni.

N.B.: Iată că după 30 de ani de postdecembrism, prin legi și ordonanțe militare ni se impune democrația cu mască pe figură și libertatea, în primul rând cea a credinței, cu ușile întredeschise. Adică avem parte, cu sabia dosarelor penale și a amenziilor deasupra capului, de ceea ce n-au cutezat să impună nici măcar bolșevicii! E clar, dacă acest aberant exces politico-milițienesc (cică totul este dictat de marea grijă a cârmuitorilor pentru sănătatea alegătorilor!) nu încetează, în scurt timp economia românească își va da duhul, școala on line va fi un răsunător eșec (apropo, cum vor fi școliți elevii din cătunele neelectrificate?), modul național de filosofare/gândire va avea soarta unui moft și majoritatea românilor vor cunoaște mizeria trupească a biblicului Iov, dar fără fermitatea credinței acestuia și fără șansa redresării lui în plan material.

NICOLAE CONSTANTIN BATZARIA, O VIAȚĂ ÎN SACRIFICIUL CULTURII

**Melania
RUSU CARAGIOIU**

Era pentru mine, copil fiind, perioada anilor de război, în care din 1939 până în 1945, tatăl meu cumpăra de la un chioșc din Radna-Arad, Revista „Universul copiilor”, „scris” de Moș Nae - Ali Baba - Maica Lina, despre care

mai târziu am aflat că se numea cu numele său adevărat „Nicolae Batzaria”.

Impresia care mi-a rămas din copilărie nu mă poate părăsi nici astăzi și încântarea paginilor pe care le sorbeam cu nesaț, în claustrarea de război, pentru mine, a acelor ani. Această revistă a fost primul meu mentor. „Universul copiilor” apărea săptămânal, în ziua de miercuri, pe o hârtie de criză de război, poroasă, dar prin grija autorului ilustrată bogat, cu imagini create de pictorul Pascal M. Rădulescu.

Luam în mână, în suflet și pentru citit, revista fără grija și fără cunoașterea pericolului coloritului cu plumb, mai mult decât al ziarelor, ele neavând poze color! Revista era o parte din viața copilăriei mele. Pe verso-ul copertei pagina cu „De toate de pretutindeni” era buletinul meu de știri și de primele noțiuni așa zise enciclopedice, care formau, pentru mine, tot ce era „nemaivăzut și nemaiauzit”, completate cu pătratul jocurilor imaginative, care se pot desfășura în casă, copiii trebuind a fi bine păziți de pericolele de afară. Apoi deschideam revista ca să întâlnesc personajele hazlii, pe Haplea, pisica Minina și o mulțime de eroi, povești și întâmplări scrise de „oamenii mari”- adică de adulți, pentru noi copiii.

În decursul timpului, după atâtea mutări cu familia și atâtea evenimente, astăzi, după aproape optzeci de ani, mi-au mai rămas doar patru coperte ilustrate, din care doar una, mai poartă semnătura Pascal, fiind vorba de anul 1945, când Moș Nae al nostru era în închisoare în București, încă din anul 1944. Tot cam în aceeași perioadă „cade” de la Revista „Universul copiilor” și pictorul Pascal, se crede, din cauza benzilor desenate: „Oamenii roșii”.

Despre arestarea lui Nicolae Batzaria, descopăr în

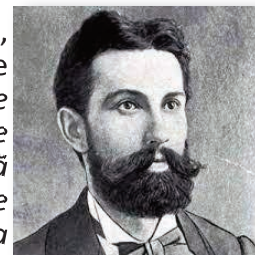
informații acuzația împotriva sa, sau, poate, numai una din cele multe, care sună astfel: „Se pedepsește cu închisoare orice manifestare de propagandă orală sau scrisă în favoarea creării de nucleie sau asociații contra organizației statului sau a proprietății!” Mai sună strident și altă acuzație ivită după articole, precum formularea: „pentru timpuri bolșeviste”, dintr-un articol apărut în editura moldo-ucraineană: „Bucovina literară” (Societatea Scriitorilor bucovineni, 1944); sau „greșelele hazlii a doi copii roșii...” și multe altele, asemenea, Moș Nae - Nicolae Batzaria publicând nu numai în revista sa, „Dimineața copiilor”, apărută în 1924 - ci și în „Universul copiilor” înființat în 1926 și condus de el până în 1944 - dar și în mai mult de patruzeci de publicații, ziare și reviste în perioada dintre cele două războaie mondiale.

El era de formațiune politică național-liberal. După arestarea sa, începând din 1945, revista s-a încadrat în maniera presei vremii, iar după 1948 a apărut sub titlul de „Pogonici”. Nicolae Batzaria, de origine român-macedonean de cetățenie turcă, scriitor aromân, s-a născut la 20 noiembrie 1874 în Krusevo, Macedonia și a murit în 28 inuarie 1952 în închisoare, în București. A fost prozator, publicist, poet, jurnalist... În 1908 a fost senator în Parlamentul otoman de la Constantinopol pentru interesele românilor, a participat la „Revoluția junilor turci” și la semnarea Tratatului de Pace de la Londra. În anul 1908 publică în Salonic-Grecia, Ziarul „Deșteptarea”, primul ziar românesc editat în România.

Opera sa este apreciată de critici ca fiind un scriitor cu înclinații culturale și lingvistice, între proza lui Ion Luca Caragiale și cea orientală. Personajul Haplea, de natură balcanică, fiind prezentat copiilor ca un personaj negativ, al cărui comportament nu trebuie urmat „de nimeni și niciodată!”. După absolvirea liceului din Bitolia, lucrează un timp ca profesor și apoi inspector al școlilor din vilaietele Salonic și Kosovo. În aceeași perioadă debutează în literatură în Revista „Șezătoarea” din Fălticeni-România, cu proză pentru copii.

Îl mai găsim la conducerea publicațiilor: „Frățil’ia”, „Lumina” (Bitolia), „Românul” (Pind), „Peninsula balcană”, „Almanah aromânesc”, „Flambura Pindului”, „Dimândarea”, „Grai bun”. După încetarea primului război mondial se stabilește în România. Se înscrie la facultatea de drept în București, dar nu o termină pentru că își începe și în România activitatea sa prolifică de scriitor. Conduce publicația „Dimineața copiilor” (1924) și „Universul copiilor” (1926-1944). În Bucovina îl cunoaște pe tânărul Mihai Gafița și îl

→ Continuare în pag. 16

SCRISOARE CĂTRE DUMNEZEU

Dumitru ICHIM

Oare scrisorile mele se pierd,
sau răspunsul ce-ai da căutării
o fi poate mai greu?

„Unde plecați de acasă?”
am întrebat pe frații mei.

Mi-au zis: „Mergem și noi
să ne căpătuim cu vreun dumnezeu
mai acătării,
dumnezeu de-al oștirilor,
cum toate neamurile-și făcură,
puternic, măreț,
cu aur și-argint în armură,
cu fulger și trăznet în mână,
un dumnezeu care-și cunoaște meseria

să țină în hăț de scriptură
împărăția,
nu unul ca al tău.
La ce folos e-un poet
de smochin
și de crinii sălbatici vorbind,
de vrăbii, de mări și de munți,
că s-a făcut de râs printre toți dumnezeii
de când s-a născut într-un grajd!

De pomină, cum se sfădea cu fariseii
și cu cei mai subțiri saducheii
ce-ar fi putut să-l școlească
s-ajungă cel mai de frunte
stăpân peste toți dumnezeii!

Nici măcar n-a putut să învețe
că la nunta
fiului său ca-mpărat
nu i-a venit niciun prinț, niciun rege,
nicio crăiasă
și tot striga pe la răspântii de uliți:
„Ospățul e gata, intrați-mi în casă,
șchiopi, ciungi și gloate betege!”

Tu nu vezi că logica ta nu-i curată?
Cum poți să fii și dumnezeu și Tată?
Nici îngerii nu l-au găsit prin ceruri
și-și târâiau aripile-n glod, pe pământ,
întrebând pe ciobani
de nu cumva l-au văzut pe la stână?
Nu s-a sinchisit, de nașterea Lui,
nici duhul cel sfânt să coboare pe-acolo,
chiar magii-și pierdură steaua din
mână...”

Scrisoarea e albă,
iar buchile
copitelor de asină
spre Betleem înfloresc către Tine
tot cu albul și de-a albul
rotund de colind și lumină.
În noaptea aceasta
Fecioara Curată
ține în brațe pe Fratele meu.

Tată,
numai prin ochii Lui de copil
ești cu adevărat Dumnezeu.

→ Continuare din pag. 15

angajează ca redactor, ridicându-l la funcția de redactor șef. După condamnarea lui Nicolae Batzaria, acesta rămâne în continuare director al Revistei „Universul copiilor”.

Opera vastă a lui Nicolae Batzaria este repertoriată de scriitorul Tache Papahagi, în 1935, acesta adunându-i toate publicațiile aromâne, toată opera de scriitor de materiale politice, sociale, culturale, diversiment, prinsă în publicațiile timpului.

Pentru copii, publicațiile lui Nicolae Batzaria se compun și din cărți, cea mai impresionantă apariție fiind suita de volume „Povești de aur” din care am avut norocul de a primi și eu, o singură dată, de la părinții mei, de un Crăciun. Nicolae Batzaria susținea foarte multe articole din revistă semnate cu pseudonimele: „Ali Baba”, „Moș Nae”, „Maica Lina”. Aduna în revista sa „Universul Copiilor” tot ce putea fi distractiv, pedagogic și folositor cititorilor, material creat de el, sau oferit de colaboratori. Pe parcurs, cu trecerea anilor, din micii săi cititori, unii au devenit colaboratori. Revista, înainte de toate, era bogat ilustrată color. Prezenta proză și versuri, basme, povești, poezii, curiozități, cuvinte încrucișate, bricolaj și ceva atrăgător pentru copii, vorbirea în versuri, din care îmi amintesc. El zcea hătru: „De e laie, de-i bălaie, este scrisă de Moș Naie!”.

Exemplific din memorie și câteva pasaje scurte. Redau un fragment de povestire în versuri: „Dar deodată, la fereastră, văd ceva băieții,/ Capul celui ce spoiește cu var alb pereții;/ Și-avea omul o mustață

albă și prea lungă/ Și mișcând creștea într-una pân-la brâu s-ajungă!”... (și ca să se încheie povestea „șugubeață” spun sfârșitul): „Coadă, doar pisioul Guță i-o plimba prin față!”). Sau șaradele care făceau epocă, punând mintea la contribuție. Exemplific tot din memorie: „Mână iute măi loane caii, ca s-o ia la goană,/ Că zării colo -n-nainte, parca-ar fi o coțafană! / Dar cu toate că lon, caii iute i-a mânat,/ Totul fu doar arătare, că... peste-o ... ciupercă-au dat!”. Tot eu vă dau și cheia răspunsului: „mână, țarcă=mână+ țarcă, egal mânățarcă, ciuperca. Cu totul îngrijit și plin de exemple sunt prezentate și serialele cu educația englezească a guvernantei. Mă refer la personajul Miss Minchin.

Subliniez încăodată și efectul pe care îl are stilul celor scrise și prezentarea grafică și coloritul, toate contribuind la a atrage și a fixa atenția copilului. Dar cum viața este foarte complicată pentru un spirit bogat înzestrat, dragul nostru Moș Nae activând și prin celelalte sfere ale vieții, apărându-și principiile, acelea neplăcând împrejurărilor, l-au dus la sfârșitul său tragic, închis fiind, dar sigur nu de iubii săi discipoli, copiii!

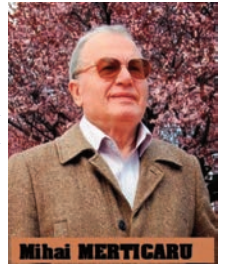
În încheiere amintesc cărțile publicate ale autorului Nicolae Constantin Batzaria.

Cărți antume: „Anecdote” (1985); „Haplea la București”, „Paravulii”, „Importanța Aromânilor pentru România”, „Turcia Junilor Turci din lumea Islamului”, „Povești de aur”, „Spovedanii de cadâne” (1921); „Turcoacele” (1921); „Colina îndrăgostiților”(1923).

Cărți postume: „Genoveva de Brabant” (1993); „Din lumea Islamului”, 2003.

POEME

Mihai MERTICARU

BETEȘTI

... aceleași explozii de miresme și culori
te întâmpină

la intrarea în satul natal
aceeași orgă gravă de melancolie și
înfiorări

același glas de clopot se tânguie în
clopotnița bisericii
de pe dealul de unde copil fiind atingeai
cerul cu fruntea

aceeași tăcere pansează cu smerenie
rănilor
mult prea adânci cu care se făloșesc
sătenii

strecurându-se băjbâind prin amintirile
din celălalt veac

liniștea izvorăște din fiecare piatră
din pustiul zilelor îndoliate
din atâtea răni nevindecate

din clipocitul gândurilor nerostite
din pădurea rămasă doar în amintire
și din tristețea zăvorâtă în lăzile de zestre

Bistrița curge printre fiordurile de aur ale
memoriei
ducând la vale umbrele peștilor zglobii
de odinioară

pașii tăi măsoară adâncimea dintre
măhnirea de ieri
și cea de azi a bețeștenilor mult mai
bogați în pagube

îl vezi pe copilul ce-ai fost umblând
desculț prin
bruma dimineților de fum

în tâmpile încep să-ți viscolească nostalgii
și auzi ecoul carelor de lemn

neamurile te urmăresc de după gardurile
într-o

rână și nu știu pe cine caută în astă
amărăciune

străinul ce-și poartă lacrima pe obraz
ca pe un scump trofeu sau ofrandă adusă
unui zeu

prin oase îți curge o înserare
care mult te doare
prin gânduri îți bat vânturile toamnelor
cu rod jefuit de nerod

cocorii pleacă rânduri- rânduri
de-atâta pustietate mult te mai
îngânduri...

SILFIDĂ

... erai așa de tristă că în jurul tău
toate se transformaseră în piatră
cârbune zgură smoală și înmlăștinată
nevolnicie

într-un târziu când ai zâmbit entazic
pustiul din jur s-a făcut grădină
luxuriantă

când ai râs în hohote
zările au început să te strige pe nume
balta plină cu nămol a devenit izvor
cristalin
apoi fluviu rostogolindu-se-n cascade și
ocean de miracole

femeie
catedrală a încântării cu portal
întrandașirat
erai o tăcere elizeică eram un extaz

erai o fee pantée
eram o alboradă dinamitardă

feciorească uimire
femeie silfidă
tu nu știi că numele tău
e feerie și cânt celest

tu nu știi că ești lacrima
care sprijină muntele
să nu se prăvălească în neant

tu încă nu știi că fără tine
toate planetele ar lua-o razna
prin Univers...

CORABIE ȘI MARE

... întâi am văzut ecoulși apoi te-am auzit
pe tine
răsărit insolit

(corabie și mare între două suspine)
cum coborai din șapte ceruri
suprapuse de gânduri

învăluită în ninsori astrale
răsărind univers miraculos dintr-o
mulțime

vidă
și incendiind orizonturile cu niagare
potopitoare de esențe cu n valențe

te-am închipuit apariție fantasmatică
în codrii impulsului inițial
de pe bolta ispitelor cu purpur vespéral

te-am intuit ca pe un dat
ca pe o tainică presimțire
pentru că erai steaua polară
pe cerul închipuirilor mele
de curcubeie și acuarele

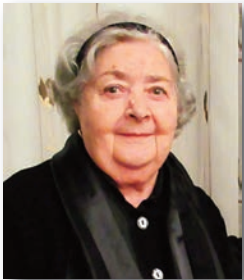
te-am visat cum îmi curgeai într-un entaz
pe sub piele susurând ca un izvor
plăpând
apoi râu vijelios de munte

Dunăre revărsată peste pragurile
primăverii

incendiu devastator în pădurile tropicale

NEDUMERIREA EFIMIȚEI

Aurelia CORBEANU

Moto

„Trăiască frumoasa și cumintea
limbă română! Fie în veci păstrată
cu sfințenie această scumpă

«Carte-de boierie» a unui neam călit la focul atâtor
încercări de pierzanie :”

(Ion Luca Caragiale)

„Bobocelul” este un domn bine cunoscut, sobru și elegant. Susține la TVR, săptămânal, emisiunea „Cum scriem și cum vorbim corect românește.” Acum este acasă. Doarme. Ceasul bate unsprezece jumătate din noapte. Alături de el, Efimița nu poate dormi. Se zvârcolește când pe o parte, când pe alta, bate perna cu pumnișorii dumneai delicatși doar, doar va găsi o poziție mai confortabilă, ca s-o poată îmbrățișa somnul.

Nu e obosită, nu lucrează nicăieri. Și-a „aranjat puțințel” buzele, sânii și șoldurile. Acum este o blondă superbă, delicată, alintată, plictisită și sătulă să tot bată Molurile la cumpărături. Că nici nu mai are unde să mai pună gențile, pantofii, rochiile! Și cum nu poate dormi, deschide televizorul. După câteva momente, se adresează, alintându-se Bobocelului:

- Bobocelule, dormi?

- Dorm.

- Scoală-te, nu înțeleg ce zice ăsta!

- Care ăsta?

- ăsta de la TVR.

- Nu mă interesează ce zice ăsta, lasă-mă să dorm!

- Scoală-te! Tu ai mai auzit una ca asta ?

- Spune, dragă ce ai auzit, că eu n-am auzit nimic.

- Auzi și tu: „În România, astăzi 170 de femei fac întreruperi de sarcină în fiecare zi.” Eu nu înțeleg cum e posibil! Adică în fiecare noapte rămân gravide și a doua zi dimineața dau fuga la doctor și fac întreruperi de sarcină? Și mâine iar,

și poimâine iar. Cum pot, dragă, să reziste să facă asta în fiecare zi ?

- Dar tu ce-ai vrea, dragă, să nască în fiecare zi? Stai, ascultă! Am aflat unde putem mânca mâine seară. Ascultă-l pe ăsta! „La Bulevard” e cel mai crezi loc unde se poate mânca foarte crezi! Ce înseamnă, Bobocelule, ”foarte crezi”, că l-am auzit pe altul mai înainte spunând că el nu se mai crizează de nimic. Crezi că e același lucru ?

- Bine, îngerașul meu, mergem La Bulevard, mâncăm foarte crezi, adică mâncăm de ne - nnebunim! Culcă-te!

- Dar de ce este, Iepurașule „foarte crezi?” De ce nu-mi explici și mie, vrei să mor proastă?

- Porumbița mea, culcă-te că-ți explic mâine!

- Bine, mă mai uit nițel, poate se leagă somnul și de mine !

- Bobocelul trage plapuma peste cap și se culcă.

Efimița, peste zece minute:

- Scoală-te, Bobocelule, e lată rău cu Coronavirusul!

- Bobocelul se ridică în fund și se freacă la ochi cu palmele.

- Bine, Mielușica, mea, hai să vedem ce te-a speriat. Dă sonorul mai tare!

La televizor era o discuție foarte aprinsă între comentatori :

„Infectivitatea a crescut alarmant!”; „Carantinații cer să li se schimbe locația. Vor condiții mai bune de cazare!”; Bomba cu letalitatea în spitalul de la Suceava a explodat!;” „Trebuie să operaționalizăm coeziv situația. Este nevoie de transparentizare și de toate capacitățile necesare!” , comorbidațiile au crescut, este nevoie să fie termometrizată zilnic toată populația!

- Ei bine, Bobocule, nu ți se face părul măciucă, de frică? Eu n-am înțeles nimic, în ce limbă vorbesc ăștia?

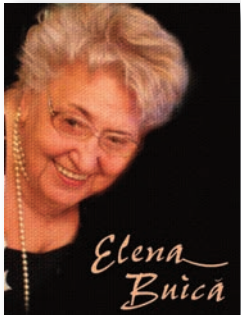
- În limba coronavirusului, nu e clar?

- Adică în limba chineză ?

- Vino să ne culcam, dragă. Nu se știe ce ne mai așteaptă mâine!

POEZIA - LUMINA UNIVERSULUI INTERIOR

Elena BUICĂ

Volumul de debut „**Desculță prin suflet**”, publicat de Carmen Cristina Oltean în anul 2021, la Editura „Eco transilvan”, din Cluj-Napoca, cuprinde poezii despre tot ceea ce frământă dintotdeauna condiția umană, dar un număr mare de poezii sunt purtătoare ale unui crez religios și constituie pilonul creației sale poetice.

Sunt poezii care oferă o viziune creștină a existenței și, în același timp, este și un elogiu adus acestei credințe, toate având izvorul în profunda sa experiență interioară.

Poezia religioasă a avut întotdeauna un loc aparte în sânul tezaurului culturii române. Toți marii poeți români au tratat teme religioase. Poeta Carmen Cristina Oltean se alătură cu primii pași de această temă. Când scriem, alegem ce este potrivit cu firea noastră, astfel, poeziile Cristinei Oltean sunt purtătoare ale sentimentelor de pietate creștină în care se simte în largul ei. Se inspiră din universul cel văzut, dar și din cel nevăzut, acolo unde stau cuibărite în cetele adânci ale inimii ori în înălțimile de dincolo de spațiul nostru terestru, oricum „*umblând desculță prin suflet*”.

Poeziile sale nu prezintă tablouri biblice, ci spiritul și sentimentul religios, așa cum l-a trăit de-a lungul anilor. Poezia religioasă constituie miez sufletesc, o stare, un gând, care se actualizează prin intermediul versurilor. S-a apropiat, cu simplitate și cu familiaritate de Dumnezeu-Sfântul și de Mântuitorul nostru, Iisus Hristos, comunicând cu Divinitatea într-un mod cât se poate de natural, considerând că Dumnezeu este peste tot, în noi și în jurul nostru. Divinitatea face totul posibil, chiar și anularea distanței dintre cer și pământ. Fără grația divină nu există pe pământ binele, adevărul, frumosul, nu se poate întâmpla nimic. Are nenumărate poezii în care peisajele cu frumusețea și parfumul lor sporesc valoarea creațiilor sale. Esența spre care se îndreaptă poeta în poeziile sale o constituie frumusețea, înălțarea și lumina universului nostru interior. Respectându-le, autoarea se menține vertical, în fața propriei sale identități.

Poezia creează poezia sa ca ruptă din adâncurile propriilor trăiri, regăsindu-și un alter ego în tot ceea ce înseamnă creator, constatând, ca în poezia „Creație” că „*Nu poate sculptorul să scoată din daltă/ Ce nu există în inima lui, dar și în piatră/ Nici buzele pe fluierul din soc cioplit/ Suflă din el, auzi florile râzând la asfințit/ Olarul cu mâini crăpate, în lut frământate/ Își ardea strachina lui în eternitatea focului*” și că „*Vioara fără corzi arcușul nu poate a-și cânta doina/ Arcușul fără corzi e doar durere mută/ Durerea fără corzi nu e împlinită/ Melodia fără dansatori nu e întregită*”. *Harul fiecăruia este cel hotărât de destin, căci „Totul e orchestrat pe plan divin”, arta făcând parte din însăși existența omului cu bunele și cu relele ei, căci „Nu poate fi amar fără pelin/*

Nu poate fi parfum fără trandafiri/ Nu pot iubiții a se regăsi în liniștea nopții/ Fără parfum, conduri, dans și melodii”.

Canonul gândurilor dă glas poeziei cu substrat religios, creștin, la poezia cu candoarea față de un peisaj pur, binecuvântat de Pronia Cerească sau la viața noastră cotidiană: „*Când ești fericit/ Livada de cireși a înflorit/ larba moale covor s-a înverzit/ [...] / Inima prinde fluturi în mreje./ Îndrăgostiți, ei evadează/ Cu luna dansează/ Florile cunună se împletesc/ Privighetorile cântă ceresc*”.

Poeziile pe alte teme au rolul de a potența marile adevăruri ale lumii, manifestările noastre sufletești, precum iubirea, ura, ideea de bine și rău, confruntări cu adevărurile esențiale ale spiritului uman. Sufletul său oscilează de la candoarea față de un peisaj pur, binecuvântat de Maica Domnului, la suferința provocată de o lume bântuită de multe răutăți. Adesea și aceste poezii se încheie cu îndemnul ca Dumnezeu și întreaga Pronie cerească să se bucure de slavă și mărire.

Poeziile impresionează prin simplitate și sobrietate. Multe iau formă a cugetărilor și aforismelor, cu rezonanță sentențioasă. Aparenta simplitate te conduce la înțelesuri mai adânci și foarte firești. Ideile și le pune în valoare folosind adesea introspecția, meditația, interogația retorică, precum și numeroase cuvinte și expresii din practica de cult, creând o rezonanță spirituală cu ceea ce gândesc, simt și trăiesc cititorii.

Tonul poeziilor sale lasă impresia că autoarea vorbește de la amvon, adresându-se direct cititorului, folosind pronumele personal, la persoana a doua, singular, TU. Se desprinde și o oarecare notă de dojană: „*Degeaba ai pe buze mii de cuvinte sfinte/ Scoate-ți sufletul din ocnă/ Dezgropă-ți inima din cele pământeste/ Eliberează-ți închistarea/ Descătușează-ți spiritul ca dansul focului/ Nu vei mai avea nevoie de cuvinte*” (Dezrobire).

Fiind la primul său volum, autoarea merită aprecieri, dar se vede că este la începutul lungului și anevoiosului drum al creației lirice, stângăciile începutului fiind inerente. Poate că era bine să fi rămas în sertar o parte a poeziilor. E foarte bine însă că își continuă pasiunea. Scrisul, actul de creație, include descoperirea și reinventarea individualității și autenticității, îi încurajează pe autori să se autodepășească, să învețe să discearnă, să identifice și să separe valoarea de nonvaloare. Mi-a plăcut o notă specifică a poeziilor sale. Universul interior al autoarei ne amintește de cadrul cultural al unui oraș cu mai puțini locuitori, dar care se cunosc mai bine, orașul devenirii sale din județul Alba. Aceasta aduce cu sine o binecuvântată gură de aer, o blândă undă de lumina, drumul spre sufletul omenescului din noi: „*Lasă-mă să-ți văd sufletul/ Nu îmi înșira vorbe vâdate din vânt*” (Lasă-mă). Frumuseți, pline de căldură, se fac vizibile prin pâcla cețoasă a vremii atât de tulbur pe care o străbatem. Poezia sa este o pătrundere într-o lume de gânditori aflată la distanță de strălucirea aurului.

Închizând cartea, rămân cu impresia că scopul acesteia este, nu de a surprinde sau de a șoca și nici de a educa, ci de a învăța să ascultăm cuvântul Domnului, să ascultăm sunetul lucrurilor, sunetele distincte ale naturii, de a desluși tainele firii. Și aceasta, mai cu seamă în descoperirea unor lucruri cât se poate de aproape de noi. Îi prevăd Cristinei Oltean, în viitor, o ridicare în zbor spre înălțimi creatoare, la un nivel artistic superior, ceea ce îi dorim călduros.

COLAJ LIRIC

GABRIELA CĂLUȚIU SONNENBERG

Poezia Săptămânii ITHACA

Germain Droogenbroodt

*cântând un cântec melancolic.
Nu sunt un biet plop neînsemnat
făcut ca să se încline sub tot felul
de vânturi.*

*Eu sunt o femeie afgană,
sensul meu este însăși tânguirea.*

NADIA ANJUMAN (Herat Afghanistan, 1980-2005)

Traducere: Germain Droogenbroodt și Gabriela Căluțiu Sonnenberg

AM CULES TRANDAFIRUL

*Pe când culegeam trandafirul,
parfum și spini s-au însoțit cu
floarea-i
și m-am trezit iubindu-i nu doar
parfumul, ci și spinii:
întâi sorbeam mireasma
îmbătătoare,
apoi simțeam durerea săgetândă;
eram deopotrivă robit și înnebunit,
pătruns de patimi pământești.*

IRWAN ABU BAKAR, Malaezia

Traducere: Germain Droogenbroodt și Gabriela Căluțiu Sonnenberg

HETERODOXII ÎN MAREA EGEE (II)

*Toți eroii aceștia
au rămas
reduși la cenușă, la pietre
care nu mai suportă
pașii târăgânați
ai melodiilor
smulse din rărunchi.
Abisul se desface
acolo unde
întunecimea eroilor
imită o rană
imortală.*

NATALIA FERNÁNDEZ DIAZ-CABAL, Spania
Traducere: Germain Droogenbroodt și Gabriela Căluțiu Sonnenberg

NU VREAU SĂ-MI DESCHID GURA

*Nu vreau să-mi deschid gura
Despre ce aș putea să cânt...?*

*Pe mine viața mă urăște.
Între cânt și tăcere nu-i nicio
deosebire.*

*Cum aș putea glăsui dulce
de vreme ce îndur atâta
amărăciune?*

*Pumnul asupritorului
mi-a căzut peste gură.*

*Nimeni nu-mi stă aproape,
cui pot eu să-i întorc prietenia?*

*Nu este nicio deosebire
între a vorbi, a râde, a muri, a trăi.
Rămân cu însingurarea mea silită,
cu suferințe și tristeți.*

*Născută sunt fără vreun scop,
buzele mele ar trebuie să fie
pecetluite.*

*Oh, inimă, tu simți că vine
primăvara,
că vremea se împlinește ca să
sărbătorim.*

*Dar eu ce pot să fac cu aripa-mi
legată,*

care mă împiedică să zbor?

*Prea mult timp am tăcut,
dar nu uit niciodată cum sună
melodia*

*pe care o murmur fără încetare.
În inimă îmi răsar noi cântece
care îmi amintesc de ziua în care
am să evadez din cușca asta
și am să zbor peste însingurare,*

EVOLUȚIE

*Eram goi
când am văzut mărul
cu viermele înăuntru,
un fel de embrion al suferinței.*

*Cumpăna apei se scurgea
din ochii noștri către veșnicie
visând la contopirea cu marea
potop,*

*iar arca mântuirii noastre
plutea în balans deasupra ei.*

*O coamă înspumată ne așterne
marea*

în jurul gleznelor

*în timp ce noi pășim peste nisipul
unei îndelungate evoluții.*

*Astfel, se șterge urma pașilor
noștri*

*și acest lucru ne face să uităm
că am fost cândva în paradisi.*

BORCHE PANOV, Macedonia de Nord, 1961

Traducere: Germain Droogenbroodt și Gabriela Căluțiu Sonnenberg

POEME

Ionuț CARAGEA

Cocoșatul de la notre Question

singurătatea domesticește umbra
dragostea o sălbăticește

iubești, arzi, te stingi
devii rob al cenușii

îmbrățișezi semnul de întrebare
de la atâta greutate pe umeri
chiar și el s-a cocoșat

singura ta familie sunt simțurile
care ți se acutizează
stimulezi curiozitatea nimicului

îți sare inima din piept
se zbate ca un pește pe uscat

fântâna din tine se otrăvește
bei lacrimi din fostele urme

prin urmare, te bucuri
că încă ești

Question suivante,
s'il vous plaît !

Dau un regat pentru un pix

la lecția de monotonie a lumii
am ales să visez
un vis lucid
cu pixul în mână
cu muzica nordică
invadându-mi toate simțurile

până la extaz mai este
doar un pas
un pas mic pentru om
un pas uriaș pentru poezie

cu stângul, înainte marș!
îmi spune inima

dar umbra mă trage de haină
hei, tu!

da, nu puteam să plec
așa, pur și simplu

doar de la ea
am împrumutat pixul
pe care am dat
un regat

nu-i bai
pierzi un trup
dar câștigi
nemurirea

Pe aici nu se trece

am tras cu inima
la foc automat
am tras
chiar și de 200 de ori
pe minut
dar gloanțele ei
au fost oarbe

astfel, moartea s-a apropiat
la distanța de-o lacrimă
îi simt răsufierea
îi simt lăcomia
ce să fac? ce să fac?

îmi rămân doar
armele astea albe
cu ele pe nimeni
n-am rănit, n-am ucis
doar am decojit amintiri
să le simt din nou gustul
și mi-am tăiat sufletul în felii
împărțindu-l
la săraci și bogați
deopotrivă

n-am de ales
mă voi lupta cu moartea
corp la corp

voi aplica strategia
bolnavului, chinuitului, rănitului
care nu se mai poate mișca

și când va-ncerca
să mă stoarcă de viață
cu un ultim sărut

îi voi înfige
versul mic și ascuțit
drept în inimă

să știe o dată
și pentru totdeauna
că

pe aici
nu se trece

Candelabrele sângelui

nu pune la suflet
tot ceea ce vezi
păstrează un colț
și pentru liniștea ta
păstrează un loc
pentru păsările care caută
orizontul

aprinde candelabrele sângelui
și așteaptă-ți cuminte iubirea
cineva va ști să pășească pe lacrimi
fără să le profaneze
cineva va ști să împlânzească
timpul care îți mușcă din trup
cineva va ști să deschidă
porțile emisferelor cerebrale
cu o simplă atingere

închide ochii
ascultă iarba cum se închină
pașilor care plutesc
ascultă piatra care
începe să recite poezia iubirii
ascultă apa neagră a umbrei
cum se preface în vin
ascultă cum renaște
continentul scufundat
în uitare

SAPIENTO KORONASAGA

Augustin OSTACE

Continuare din numărul trecut

[2] SAPIENTOKORONASAGA

Pesimism exagerat?... Deloc!
Doar îngrijorare, doar meditare și mușcare de buze, într-o lume plină de absurdități ale vânării de vânt.

Presa germană, media germană, plină de penibil și aberații, e plină totuși de relatări și para-relatări despre nenorocirea pandemică, ce lovește din plin Germania și Europa de Vest și Statele Unite și Brazilia. Ce au ales americanii prin fraudă din 3 Noiembrie 2020, prin cuadratura democrată Biden / Harris la Casa Albă, cu nenorocirea Pelosi / Schumer la Congress, așa au ales și nemții în 17 Ianuarie, în conducerea CDU, indivizi slabi, incompetenți și penibili să conducă Uniunea Creștin-Democrată, CDU, partidul falsificatoarei de istorie europeană și germană, Angela Merkel. Așa că avem un Angela – Laschet – Union, sub orice critică în toate punctele esențiale de decizie în Germania.

Sunt aleși indivizii cel mult mediocri în funcții de conducere, care este un alt semnal al fatalismului de degradingoladă din lumea Vestului, autoproclamat democrat și constituțional.

Să rămânem încă un moment la cazul Merkel. Cea lăudată. Politikerin des Jahres, politiciană anului, aleasă de feminismele ei auxiliare, impertinente și guralive pe tot mapamondul. Esența politicii ei? A amânat tot timpul deciziile necesare situațiilor de criză, a amânat în toată perioadă ei de conducere în jos a Germaniei, 2005 – 2021, necesarele decizii, cu emigranții, cu datoriile Greciei, cu contribuția Germaniei la NATO, cu securizarea frontierelor Europei, cu securizarea frontierelor Germaniei, cu pedepsirea criminalilor emigranți, care, pentru a rămâne în Germania,ucid fără remușcare nemți, făcând ceva ani de pușcărie și primind apoi drept de ședere în Germania, Bleiberecht, și drept de răbdare / tolerare în Germania, Geduldtrecht. Asta a făcut Angela Merkel!

Pentru a fi lăudată de presa de rahat internațională, plină de Fake News, de Shame News, de Boolshit News, de Stupid News, de Catastrophal

News, iar lista abberantoidismelor de News e mult mai lungă. Asta-i occidentul! Ați crezut că e altfel? Bine vopsit în culorile democrațiilor de liberă exprimare, de drept la critică, el i-a păcălit pe toți, inclusiv pe sine. Ați crezut că acest Occident e altfel?

Privitor la preluarea emigranților fără drept de Azil în Germania, de către țările de origine (aproximativ 150 de țări din lume), Angela Merkel a luat numai șuturi în fund de la toți liderii din Africa și Asia și America Centrală și de Sud, pe ultra-fierbinte tema emigrației.

Germania rezolvă problemele lumii, cu Angela Merkel în frunte, Wir machen es, Wir schaffen es. Așa au rezolvat nemții și Primul Război Mondial (capitulare semicondiționată, cu pierderi de teritorii atât în Europa cât și în Africa colonială).

Așa au rezolvat nemții și nemulțumirile și revoltele lor prin al Doilea Război Mondial, cu capitulare necondiționată, acum, cu înjumătățirea teritoriilor Germaniei (astăzi avem Halbierte Deutschland), cu pierderea masivă a culturii germane în Europa și în lume, cu pierderea masivă a limbii germane atât în Germania și Europa, cât și în lume. Așa au rezolvat nemții și al Treilea Război Migrantic Mondial, însângerat prin Europäische Union, invitându-i pe toți săracii și nenorociții lumii să primească locuințe super în Germania (plătite de statul german), ajutoare sociale grase (peste venitul mediu german al celui ce lucrează, a lui Arbeiter), asigurări medicale costisitoare, cu dreptul de a nu lucra, cu dreptul de a nu se integra (păstrarea originii identitare!), cu dreptul de a fura, cu dreptul de a jefui bănci, bancomate, muzee, vile, mașini de lux, cu dreptul de a minți, cu dreptul de a falsifica totul și orice, cu dreptul la prostituție, cu dreptul la trafic de arme, cu dreptul la falsificări de bani, cu dreptul organizării în clanuri și triburi preistorice, dominând și conducând și terorizând o economie la negru, Schwartzwirtschaft, cu dreptul de a impune legea în cartiere și orașe germane, cu dreptul la Schariapolizei (Poliția Islamică), cu dreptul de a conduce mașini fără permis de conducere, fără numere legale, fără asigurare, cu dreptul inimaginabil de a încălca toate legile germane și ale funestei Europe Unite!...

Uniunea Europeană? Cu cele 22.000 de articole și legi, scrise pentru noi, idioții europeni și însumând vreo 22.000 de legi și legișoare, indicații și somații, atenționări și corecționări, basme și iluzii, imposibil de citit, răsfoit și slovenit. Uniunea Europeană? Cu cheltuieli anuale (pensii, salarii, indemnizații, propagande, manipulări, ideologii aberanto-utopice), de aproximativ 100 de miliarde de Euro?

Uniunea Europeană? Conduasă de feministele nemuncii de sub ideologia Angela Merkel, mințindu-ne pe toți, furându-ne pe toți, jefuindu-ne pe toți! Să

vedeți ce notă de plată o să apară cu vaccinarea în Uniunea Europeană. Asta este Angela Merkel, și fufa ei, von der Leyen (sub toate aspectele incompatibilă cu EU Komission), acesta este Bundesregierung și Bundestag și populația cosmopolită mondială ce umblă abulic și dezordonat în Germania și Europa, devenit focarul atractor al tuturor nenorocirilor lumii, al tuturor hoțiilor lumii, al tuturor aberațiilor și ilegalităților lumii.

Ați crezut că e altfel în Germania? Iar acum, puternic lovită economic și pandemic, intrată în isterie și paranoia, incapabilă de a se privi lucid în propriile oglinzi de coșmaruri peste coșmaruri, de dezastre peste dezastre, creându-și irealitatea fantasmagoriilor proprii, în care ea plutește de peste un secol și ceva. Să punctăm câteva din aberațiile germane ale momentului.

A. Toate măștile folosite în protecția căilor respiratorii superioare, Nas – Gură, Mund – Nase – Schutz – Maske, trebuie după folosire (3-5 ore de purtare în public, sau de două ori cu perioade mai scurte), ARSE! Da, daa, măștile de protecție antivirală, TREBUIESC ARSE, VOLLIG AUSGEBRENNT, fiindcă aruncate pe jos, pe trotuar sau pe stradă, sau în parcuri, în mull tone, sau spălate în baie, NU FAC DECÂT SĂ MENȚINĂ PANDEMIA!

Fiecare mască folosită este un posibil focar latent de pandemie, ce trebuie eliminată radical!

B. Unde sunt arzătoarele de material viral? Nu există în Germania, și consecvent în toată Europa, sau USA!

Cum vrem să eradicăm o pandemie, extrem de virulentă, extrem de costisitoare, fără măsuri de igienă la fel de radicale?

C. Se pare că vaccinarea nu va aduce salvările miraculoase așteptate, Wunderheilung, fiindcă sunt pe eșafodul Speciei patologizate mai multe securi de retezat iluziile noastre. Astfel:

- Umanul, Sapientoumanul a geneticizat totul, cu iarbă, cu măr, cu porumb, cu prune, cu cireșe, cu carne, cu ouă, cu lapte și dulciuri, cu MacDonald și Kentucky Fried Chicken, cu Pizza Hat, cu tot, creând o natură artificială, o alimentație artificială, fără precedent în istoria pământului planetar. Rezultatele se văd acum.

- Umanul, Sapientoumanul, nu mai este doar carnivor și ierbivor și omnivor, ci este un teribil DEVORATOR, de natură și cultură, de nebunii și idolatrii, dându-și un posibil sine al AUTODEVORĂRII.

- Toată cultura din Uman și Sapientouman, a devenit disponibilă prin tableta PC, și pentru tableta PC, totul este smartphone și Iphone, totul este supraviteză și extra-speed-up, și nimic în solidă educație, nimic însoțit de har, nimic însoțit de grație.

- Ah! Să nu uit. Acum vreo 40 de ani, a sindrom

viral a bătuit lumea, AIDS, Acquired Immuno Deficiency Syndrom, produs de un virus (HIV = Human Immunodeficiency Virus), transmis pe cale sexuală (în special homosexualii) și prin transfuzii de sânge (în special la cei dependenți de droguri, Intravenous drug users). Printre victime, celebrități ca Rock Hudson și Freddy Mercury. Să fim într-o ciclicitate virală de imposibilă traversare (impassable deadlock)? Să reintrăm, ciclic sau liniar în diverse epidemii și pandemii, ca sens destinal, între unicelular și multicelular? Deocamdată, nu mă pot pronunța.

- Patologie neeradicabilă? Patologie nevindecabilă? Am patologizat tot, și virus și economie, și societate și poezie, și viitor și speranță, posibil templu și rugăciune? Totuși, eu nu mă las

Post Scriptum:

De la 10 seara la 5 dimineața, noapte de noapte, trăiesc în cea mai teribilă liniște a tuturor tăcerilor, rescufundat parcă în totala moarte planetară, în amuțirea și imobilizarea întregului temporo-spațial german (sunt la doi pași de marele Bayer, la trei pași de marile autostrăzi germane, Deutsche Autobahn, 1, 2 și 3) și un pic mai departe de Domul din Köln, căruia îi implor de zeci de ori pe zi, mila și îndurarea, acel Barmherzigkeit al rugăciunii. Acestei liniști de înfiorare, acestui nespus calvar al nonmișcării, accentuate la mine de un mai vechi tinnitus (deocamdată doar alleviat, și nu vindecat), încerc să-i compun acum, în miez de noapte a nopților, în miez de furtuni ale tăcerilor, un tresăritor liric, ca o ofrandă împotriva atâtor amenințări și adversități.

„Oh! / Zeu al meu, / Puteri interioare să mă înfloreze / Din Sinele de Specie al tăcerii / Să sar pe metereze. / Pot dobândi un magic / Din incarnări de Specii? / Scânteii în omul tot / Tăceri să reaprind / Incognoscibil mistic / Să-l sparg în primul gând / Voința dintr-o Ființă / Să o cuprind plângând. / Din liniști de neliniști / Angoaselor flămânde / S-ajung sub ghilotina prelinselelor osânde / Din ceruri preatâcute / Țesute în stelar / Să cos abecedarul / Prin harul de pe zar. / În arsele ofrande / Hierofant fierbinte / Letargic latent / Malefic de extazuri / Sorbind tăceri absente în temple resfințite / Emanativ noetic în raze amuțite”.

Ce e asta, Dom'le? Jurnalism patologic? Poetopatologism? Formă fără fond și fără idee? O saga de KoronaSapiens sau odisee de KoronaSapiens? Nu știu, încercați Dvs. să ghiciți neghicitul.

Va urma

AUTOPORTRETUL UNUI POET

Vasile MOLDOVAN

Constantin Stroe își începe târziu cariera de poet, și anume, după încheierea celei de cineast la Studioul Cinematografic al Armatei. O întârziere recuperată cu prisosință. În decurs de 18 ani el a publicat 12 cărți de poeme, 7 de poezie tradițională și 5 de haiku, tanka, haibun și poeme într-un vers. De remarcat că toate

aceste realizări sunt într-o măsură importantă rod al participării sale la două cenacluri de prestigiu, cel al Societății Scriitorilor Militari condus de criticul Radu Voinescu și găzduit de poetul Liviu Vișan la Biblioteca Militară Națională, pentru poezia tradițională și cenaclul Societății Române de Haiku, condus de scriitorul Valentin Nicolîțov, pentru poezia de sorginte niponă.

Apogeul creației sale a avut loc în preajma vârstei de 70 de ani, când la aniversarea rotundă s-a adăugat un eveniment major în familia sa, celebrarea Nunții de Aur a soților Stroe. La aceste două împrejurări jubiliare se adaugă faptul că poetul a devenit deosebit de activ în ultima perioadă în cadrul Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, ultimele sale cărți – **Scrisori pe vânt** (prefață de Dorel Vidrașcu, 2020), **Inscripții pe Suflet** (prefață de Florin Grigoriu, 2021) și **Destin croit prin feeria iernii** (prefață de Mihai Popescu, 2021) - fiind publicate de tânăra dar deja prestigioasă editură a UZPR. În august 2021 pe blogul UZPR apăreau trei texte critice despre cărțile recente ale poetului Constantin Stroe. În unul din ele, distinsa publicistă Tanța Tănăsescu aprecia că „Inscripții pe suflet” este o carte „de mare sensibilitate, profunzime și magnetism. Cuvintele poetului ne aduc în atenție iubirea profundă, miresmele cuvântului, experiențe și trăiri de o mare frumusețe literară”. Aceeași autoare, referindu-se la volumul „Destin croit prin feeria iernii” considera că acesta „prezintă cititorului situații de viață în cugetări poetice, momente de fericire și tristețe, joc de trăiri în lumini și umbre.”

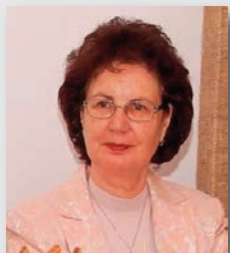
Poemul haibun e mai puțin practicat în literatura

română, în comparație cu alte specii literare ivite de sub mantia haiku-ului. Totuși, are o rădăcină autohtonă. Seamănă în partea de proză, care este, de fapt, partea leului, cu poemul în proză scris de unii poeți români, începând cu Eminescu și continuând cu Șt. O. Iosif, D. Anghel, G. Bacovia. Promotorii haibunului de la noi au impregnat proza lor cu poeme haiku, iar mai nou și cu poeme tanka. La textele scurte de regulă există un singur poem, amplasat de regulă la sfârșitul haibunului. Chiar dacă ocupă o mică parte în economia textului, poemul de final are o mare înrăurire asupra înțelegerii creației în întregul său. Greutatea sa poate fi asemuită cu cea a moralei din fabulă și a poantei din epigramă și senryu. Printre autorii care au publicat cărți sau secvențe de haibun se numără Ion Găbudean, Ion Fluerașu, Ene Zărnești, Maria Tirenescu. Un rol important în popularizarea acestui gen, considerat un altor între poezie și proză l-au avut antologiile de profil realizate de poeta Cornelia Atanasiu și de scriitorul Valentin Nicolîțov.

Constantin Stroe s-a apropiat de multă vreme acestui grup de scriitori, El a publicat constant haibun în revistele Haiku și Albatros. Cu timpul s-au adunat 40 de poeme haibun, care au fost strânse între copertile cărții **Destin croit prin feeria iernii**. Prezentul volum face parte din aceeași familie spirituală cu volumul de haiku **Casa bunicii** (2008) și cu cel de tanka **Arborele genealogic** (2018). Ca și în precedentele cărți, poemele lui Constantin Stroe sunt o pledoarie pentru viața de familie, pentru dragostea și atașamentul copiilor față de părinți, al nepoților față de bunici, al sentimentului reciproc de dragoste dintre soți. În această privință, a redării universului domestic și al promovării unei morale pure, în spiritul tradițiilor românești și a preceptelor religiei creștin ortodoxe, poetul e apropiat de punctele de vedere abordate de două poete autentice, Oprica Pădeanu și Maria Tirenescu.

Sursa principală a inspirației poetului o constituie amintirile, îndeosebi cele din copilărie. Haibunul care dă titlul volumului are la bază o întâmplare tristă, pe când autorul abia împlinise trei ani. „Jocul fluturilor” însă, unul dintre cele mai frumoase texte a fost scris pe când copiii lui se aflau la o vârstă fragedă: „Jocul fluturilor se aseamănă cu jocul copiilor, la fel de libertin și de imprezvizibil... Jocul de fluturi-/ copiii încearcă să-i / prindă cu mâna.” În „Prima vacanță”, poetul ne dezvăluie anotimpul favorit, inclusiv în scrierea haiku-ului și a haibunului: „... După multă vreme, nostalgici, ne amintim, răsfoind vechiul album de prima vacanță, care cred că a fost cea mai frumoasă. „Călătorie-n timp / răsfoind vechiul album

→ Continuare în pag. 35

CLIPA

Angela BURTEA

Clipa! E clipa amândurora, a mea și a ta! E clipa care ne-a îmbrățișat întru iubire! Nu, nu plâng, a fost doar o clipă de slăbiciune, o alt fel de clipă, și tot din iubire fusese. Uitasem gustul clipelor frumoase, iar acum s-au întors, timpul le-a adus și tot el le va lua. Știu, își va cere tributul, măcar să ne lase frumosul, împlinirea! Să fie răbdător!

Oare cum își va cere timpul tributul, te-ai întrebat vreodată? Știam, cunoșteam răspunsul:

-Nu vreau să mă gândesc! ai răspuns ușor îngândurat. Am ajuns la vârsta care nu-mi mai permite să privesc înapoi, dar nici înainte pe timp îndelungat, proiectele mele sunt pe timp scurt, iar limita o îndepărtez în fiecare zi câte puțin.

-Iubirea e un proiect? E suflet, iar sufletului nu-i atribuim proiecte, am spus ușor nedumerită.

-Fals! E cel mai serios proiect, dar și cel mai sensibil. Aici nu lucrezi cu cifre, nu contabilizezi, nu măsori, nu cântărești, iar sufletul știe asta, fiindcă sufletul are rațiunea sa. Tu dragă, cât îmi ești de dragă! De ce întrebî atâtea?

Și dintr-odată n-am mai știut ce să răspund. Mă pierdusem ca de fiecare dată în lucruri mărunte, începusem să descos acolo unde era bine cusut, să despici firul care nu fusese împletit pentru a fi împutinat. Cu fire mărunte și subțiri lucru bun nu se face. Știam!

Ți-amintești? Mi-am așezat capul pe umărul tău și-am zâmbit. Încercam să-ți răspund trăind timpul.

-Încapi atât de bine în inima mea! ai șoptit, zâmbind spre lumina ce izvora din mine. Și sunt atât de fericit că-ți pot spune te iubesc, încât timpul nu are nimic de-a face cu mine, cu tine, cu noi. A trecut prea mult, lăsând ca timpul să ne trăiască, i-am permis... nepermis de mult s-o facă pe grozavul, luându-ne drept marionete. Gata! Acum, trăim pentru a trăi.

Mi-am dus vârful degetelor spre coada ochilor. Voiam să fac nevăzută o lacrimă care se ivise cu nerușinare, iar tu întelegeai, fără a privi.

-Să nu te întristezi când mă vezi îngândurat! mi-ai spus, trecându-ți palmele peste obrazii mei îmbujorați. Nu sunt gânduri de îngrijorare, ci e farmecul găsit în poezia noastră! El te transpune, îți aruncă peste fire nostalgia, determinându-te să nu fii niciodată singur, chiar și-atunci când doar cei patru pereți îți sunt martori. Puțini sunt aceia care trăiesc în câteva clipe cât alții într-un an. Ar trebui să fim recunoscători acelor clipe.

-Dar anii..., am bânguit eu.

-Să nu fii supărată niciodată pe anii care au trecut, ei ne ajută să înțelegem mai bine taina timpului, iar timpul aduce ceea ce trebuie, când trebuie. Acum e timpul nostru, bucură-te!

Și brațele tale s-au încărcat cu trupul meu.

-E atât de frumos să ai cui spune te iubesc! mi-ai șoptit melancolic, dar plin de încredere.

Și, din nou, mă simțeam atât de importantă! De-atunci, clipele au căpătat altă dimensiune și niciuna nu seamănă una cu alta.

→ Continuare din pag. 24

/ mă simt mai tânăr". În „Povestea copilăriei” se simte puternic spiritul de haiku. Înfrățirea dintre poet și cireșul copilăriei, de care se bucură acum propriii săi copii, e aproape organică: „Cu mâinile apropiate de scoarța lui scorjtită, îi simțeam pulsul și parcă îi auzeam glasul care-mi spunea: - Am îmbătrânit și eu, dar și tu!” Nu numai scenele vesele din copilărie ies de sub condeiul poetului, ci și întâmplări triste, cum sunt cele legate de bătrâni, mai ales de veterani de război sau de povestitori și rapsozi populari. Moș Cimpoeșu (nume predestinat) bunăoară, își făcuse obiceiul să cânte o dată pe săptămână, la mormântul soției sale. Adesea doinei sale de jale i se asocia o mierlă. Dar la proxima vizită a poetului în satul natal, Moș Cimpoeșu era deja plecat și el în lumea celor drepiți. Autorul haibunului constată cu amărăciune: „Glasul fluierului a încetat. Nu l-am mai auzit niciodată. L-o fi luat cu el sus în ceruri!” „A venit iarna- / la mormânt nu mai cântă / nici moșul, nici mierla”.

Constantin Stroe se numără printre coautorii marcanți ai primei antologii de poeme într-un vers, unde a publicat numărul maxim de texte admis de editor - 20. A continuat să scrie iar numărul acestora a ajuns în volumul de față la 70, traduse în limba

engleză de profesorul Mihai Popescu, care a scris și prefața volumului. Fără să atingă strălucirea unor poeme într-un vers scrise de maestrul genului Dumitru Radu și Dan Florică, Constantin Stroe dovedește că este un virtuoz și în acest gen, insuficient de cunoscut la noi. El este preocupat de chinul creației: „În manuscrisul meu atâtea lacrimi strânse”(Trudă). În alt poem pune în balanță viața și moartea: „Pe zidul în ruină, doar iedera se urcă”(Ruină). Armonia dintre om și natură, respectiv între om și animalele de însoțire, temă regăsită în haiku: „La geam, privind cum ninge, motanul și-un copil”(Doi prieteni).

Ca și în prima parte a lucrării dedicată haibunului, Constantin Stroe simte nevoia să se prezinte ca poet și prin intermediul poemului într-un vers: „Încărcat de metafore ca teiul de flori”(Poetul). Ajuns la deplină maturitate creatoare, Constantin Stroe a ținut să-și facă autoportretul spiritual și să ne prezinte un album de familie armonios și credibil. Apreciem semnificația și oportunitatea gestului său și suntem încredințați că poetul Constantin Stroe mai are multe de spus în ambele domenii ale poeziei abordate. Așteptăm cu încredere lucrările lui viitoare.

VERSURI DIN CLEPSIDRĂ

Florin GRIGORIU

SUNT GHEORGHE, NEPOTUL LUI GHEORGHE

Sunt Gheorghe, nepotul lui
Gheorghe,
Prin două rânduri de neamuri nepot;
Sunt paznic la vorbe, la stele,
La treceri peste marele pod.

Eu la Dunaris făcut-am o casă,
Ce vede unda cum trece frumos;
Acum se-aud dușmanii c-apasă
Praful pe drumuri spre Roma, în
jos.

Am prietenă barda și seceza vis
Și moștenire-un puiantru de lup;
Știu cântec, știu vrăji de trimis -
Albinele-mi zboară din stup.

Și-i ceasul să merg către Marele
Zeu -
M-așteaptă un sol, de dorire de
bine;
Îți las, nepoate Gheorghe, avutul
meu
Și-aceste, bune de miere, albine.

Ai grijă de casă, ai grijă de pod!
Cu Zeul avea-vom grijă de neam
și de tine,
Dar tu, în cinste, să ai un nepot,
Când veni-va plecarea ta către
mine.

CE VERS, POETE, LUMINEAZĂ?

- Ce vers, poete, luminează
Căsuța ta, apartamentul?
- Doar steaua care-n cer cutează
Să biruie, semn, firmamentul.

- Tu, sculptore, care-i momentul
De grație, ce te sculptează?
- Un rege dac. Și-i monumentul..
Privește lumea și oftează.

- Ce cântec tulbură prezentul,
Tu, care compui? Nota, durează..
- Și dacă știi, clovnule, ce distrează

Lumea, spune! - Șoapta și
accentul,
Prezența, haina, toate lucrează.
Ah, dragostea... și complimentul..

LA 80 DE ANI

La optezeci de ani
Spunea tatăl meu:
„- Lumea-i așa
Cum vrea Dumnezeu.

Nu te schimbă,
Trecem prin greu.”
Tata spunea:
„Cu Dumnezeu.

Arșiță, nea
Curg nouă, mereu,
Dar Țara este
Cu Dumnezeu.

De mii de ani.”
Spunea tatăl meu.

POEM CERȘETOR

Cer voie de la stăpânire:
Îmi dați voie să muncesc?
Cer voie, cer ocrotire:
Îmi dați voie să vorbesc?

Cer o lege-n lumea asta:
Pot eu să-mi iubesc nevasta
Și copiii să mi-i țin
Lângă mine, bun creștin?

Cer să am, sub cerul meu,
Voie să am Dumnezeu.
Cer să am o apă bună
Și-o istorie străbună.

Cer să am în limba mea
Timp să-mbătrânesc în ea.
Doamne, și la tine cer,
Poate-mi dai un loc în cer!

DINCOLO DE CER

Dincolo de cer
Este-o altă lume.
Dincolo de lume
Este un alt cer.

Fermecată poartă
Se deschide-anume
Celor îmbrăcați
În tunici-mister.

Dincolo de-argint
Este bronz și fier
Dincolo de aur
Apă, piatră, cer.

Dincolo de zi
Este-o nouă noapte
Dincolo de noapte
Este mărgărint.

Unii știu o hartă,
Cu râuri curate,
Spre cei îmbrăcați
În cămăși de-argint.

Unii merg călare
Spre Țara de Jos,
Alții merg pe mare
Către alb coclaur.

Vremea dă ferestre
Punți spre altă lume
Celor îmbrăcați
În piele de taur

Ei se-ntorc cu zestre,
Înflorind alt nume,
Dincolo de cer,
Dincolo de lume.

UNDE SĂ PLECI?

Unde să pleci,
Când vin tătarii?
Unde să pleci,
Când vin barbarii?

Munții-s goliți
De multe păduri,
Peșterile-s dărmate,
Nici gând de panduri

Au ruginit cele spade
Și-au ruginit zalele
Lui Mihai Viteazul
Plângte obrazul

Unde să pleci,
Când apele vin,
Când albinele pleacă,
La ordi străin?

Doar șapte păduri
Se văd rămase...
Șapte securi
Să apere oase..

Se zice că fireapcă
Arde pe-un munte;
Că doar Popa Șapcă
Este în frunte,

Dar nimeni nu știe
Adevărul de este.
Spre el să pleci?
Dar, cine dă veste?

De la nuvelă la film

Picnic la marginea drumului și Călăuza

Aliona MUNTEANU

Filmul care urma să fie realizat în anul 1979 părea să promită întoarcerea spre genul science-fiction. După cum se știe, Călăuza a fost filmat după nuvela de acest gen, Picnic la marginea drumului, scrisă de frații Strugațki. „Munca asupra filmului a fost neobișnuit de lungă, grea și conflictuală”. În timpul dezvoltării a fost stricată o mare parte a materialului filmat; abia atunci s-a aflat că pelicula care i-a fost dată regizorului era de proastă calitate. În felul acesta s-au pierdut și două treimi din bugetul alocat filmului. Părea o situație disperată, însă Tarkovski a găsit o soluție ingenioasă: dacă vor preface scenariul pentru un film în două părți i se vor da resurse materiale, peliculă și un nou termen. Abia acum, personajul Călăuza este transformat radical, devenind așa cum îl cunoaștem din film. După ce se ia hotărârea de a face filmările în două serii, Tarkovski se adresează scenaristului, Arkadi Strugațki, în felul următor: „- Deci, [...] mergi în Leningrad, la fratele tău și peste zece zile să fie gata noul scenariu. Pentru două părți. Să rămână același anturaj. Numai dialog și scurte reprize. Și cel mai important: Călăuza să fie cu totul altfel [...] Nici urmă să nu mai rămână din banditul ăla a vostru”. Când Arkadi Strugațki a venit cu ideea să elimine fantasticul din film, Tarkovski a exclamat: „-Eu demult vroiam lucrul acesta, însă mi-era teamă să vă propun, să nu vă supărați”. Abia la a optsprezecea variantă a scenariului, filmul Călăuza ni se prezintă în forma finală. Amintindu-ne de replica personajului, nimic nu este întâmplător, putem afirma că eșecul filmării Călăuzei a fost unul aparent, deoarece varianta inițială nu ar fi avut același impact pe care îl are acum filmul asupra spectatorilor.

Filmările au fost reluate aproape de la început, însă cu un nou operator – A. Kniajinski. Tarkovski de data aceasta nu a participat doar în funcție de coautor al scenariului și ca regizor, ci a avut și funcția de director de

imagine, astfel încât, s-a apropiat și mai mult de idealul său al autorului absolut. Poate din această cauză „Călăuza” uimește prin stilul său ascetic unitar care se păstrează pe întreaga durată a filmului aproape în mod „demonstrativ”.

În nuvelă se relatează despre o Zonă ascunsă, care a apărut pe pământ în urma impactului unui corp necunoscut. Zona este păzită foarte strict, întrucât e plină de obiecte ispititoare, însă are și capcane mortale. Acolo nu funcționează legile convenționale ale fizicii, ci mecanisme tainice și schimbătoare a unei naturi străine, un spațiu necunoscut care-și schimbă mereu aspectul, înconjurat fiind de un teritoriu pe deplin obișnuit. Zona mereu atrage oamenii de știință, aventurierii și hoții: aceștia găsesc în Zonă multe lucruri stranii, care pot fi utilizate sau vândute pe bani buni. Apare chiar o profesie ilegală care presupune călăuzirea persoanelor spre Zonă, numită – stalker (a urmări, a pândi, a cutreiera, a străbate). Picnic la marginea drumului este povestea unui stalker, care combină în caracterul său, precum majoritatea iubitorilor de aventură, romantismul, pasiunea pentru necunoscut cu un cinism total egoist”. Cea mai mare atracție a Zonei este globul misterios de aur care îndeplinește dorințe (motiv întâlnit de obicei în poveste și transpus în cazul nostru în science-fiction). Însă globul nu se supune impulsurilor conștiente, ci celor mai puternice impulsuri subconștiente, dorințelor ascunse. După mai multe peripecii ale Călăuzei, acesta duce în Zonă pe câțiva însetați de bogățiile și atracțiile ei, pentru ca jertfindu-i capcanelor acesteia, să poată cere însănătoșirea fiicei lui. Însă în ultima clipă, ducându-l la moarte pe tânărul filfizion, află că acesta își dorea „fericire pentru toți pe gratis”, ceea ce îl determină să își schimbe decizia. Astfel încât, la sfârșitul cărții protagonistul se adresează miraculosului Glob de Aur în felul următor: „Uită-te în sufletul meu, știu că acolo găsești ce-ți trebuie. [...] Doar nu mi-am vândut nimănui sufletul, niciodată! Este al meu, este omenesc! Nu se poate să vreau răul!... Și blestemat să fie tot, că nimic nu pot să-ți mai spun în afară de aceste cuvinte copilărești: Fericire pentru toți, pe gratis, și hai să nu plece nimeni supărat!”

Începând să lucreze asupra scenariului, frații Strugațki nu au optat pentru o adaptare literală a ecranizării. Ei imediat au schimbat structura și titlul, valorificând doar mesajul de bază. Chiar de la prima variantă a „Mașinii dorinței”, spre globul de aur s-au îndreptat doar trei: Călăuza, Scriitorul și Omul de Știință, ne comunică M. Turovskaia în cartea sa 7 și 1/2 sau filmele lui Andrei Tarkovski. De altfel, eroii și-au păstrat numele proprii, iar Zona atributele ei științifico-fantastice. În nuvelă este o „buclă a timpului” în care se află una dintre mirajele Zonei,

Înșelându-l pe Scriitor cu promisiunea libertății și păcii (el și-a părăsit colegii și a rămas în Zonă), apusul verde și alte miraje. Motivul de bază a fost și el realizat la un nivel fabulos: oferindu-l pe Profesor ca pradă Zonei, Stalker a pornit în căutarea Globului de Aur, însă a adus acasă, în locul însănătoșirii fetei sale – o avere odioasă. În prezența lui Tarkovski elementele science-fiction au început să dispară treptat din scenariu: călătoria a început treptat să se transforme din aventură în dispută. „Oricum până la apariția Călăuzei textul în sine nu a avut pentru regizor valoare independentă”. S-au făcut următoarele transformări: au dispărut: Globul de Aur, orizontul verde al Zonei, mirajele; s-au exclus numele proprii; s-a simplificat acțiunea. În scenariu nimeni nu decedează, nimeni nu intră în posesia niciunui lucru material. Toți trei rămân în preajma Aceluiași Loc. Ansamblul inițial science-fiction s-a redus doar la câteva motive de bază: Zona, Călăuza, copila bolnavă, zvonul despre îndeplinirea dorințelor, călătoria. „Scenariul semăna atât de puțin cu nuvela încât autorilor li s-a propus să îl publice după ce filmul a fost lansat”, ne comunică M. Turovskaia. Ei puteau face lucrul acesta cu inima curată, întrucât Mașina dorințelor a devenit o operă cu totul distinctă și nicidecum o ecranizare a nuvelei.

Când filmul a fost realizat, regizorul avea patruzeci și opt de ani, iar munca asupra filmului a durat trei ani încheiați. În acești trei ani regizorul a transformat radical nuvela astfel încât în film abia dacă se mai recunosc câteva elemente din Picnic la marginea drumului.

Acțiunea nuvelei are loc într-un orașel numit Marmont – aici, cu douăzeci de ani înainte de începutul acțiunii, avusese loc o vizită extraterestră. În urma acestei vizite un întreg sector al orașului (cartierul industrial și cimitirul) suferise transformări stranii. În afară de legile noi ale fizicii ce funcționează acolo, insolite artefacte extraterestre zac împrăștiate peste tot. Această Zonă a fost izolată de restul lumii printr-un cordon de securitate foarte strict, în jurul căreia activează un institut de cercetare a culturii extraterestre. Oamenii de știință din acest institut se ocupă cu extragerea și studierea straniilor artefacte lăsate în Zonă de vizitatori. Însă, din cauza fenomenelor fizice inexplicabile care se manifestă acolo, incursiunile în Zonă sunt foarte periculoase. Odată cu apariția Zonei ia naștere și o veritabilă piață neagră a obiectelor extraterestre. Furnizorii sunt stalkerii – aventurieri dispuși să-și riște viața zi de zi prin intrarea frauduloasă în Zonă pentru a aduce contrabandiștilor marfă proaspătă. Stalkerii sunt amenințați nu numai de pericolele nevăzute ale Zonei, ci și de forțele de securitate guvernamentală, care îi vânează într-un mod cât se poate de brutal. Un astfel de stalker este Redrick Schuhart – protagonistul nuvelei Picnic la marginea drumului.

Întreaga intrigă a nuvelei este concentrată la începutul filmului, într-o manieră narativă, foarte lapidară și concisă, prin care spectatorului i se aduce la cunoștință despre

vizita extraterestrilor și a Zonei neobișnuite. Acesta este elementul cel mai vizibil al descendenței peliculei din nuvelă și cred că este și singurul, întrucât în continuare totul este radical transformat. Toate detaliile ne semnificative au fost eliminate. Tarkovski nu mai ține cont de identitatea, numele și biografia eroului. El este doar Călăuza. La fel se întâmplă și cu celelalte personaje: soția călăuzei este soția lui și atât, fiica stalker-ului are poreclă și nu un nume (Maimuțica - acest apelativ este preluat din carte), Scriitorul și Omul de Știință. Aceeași atitudine dezaprobată a soției față de nenumăratele incursiuni periculoase în Zonă o întâlnim atât în film, cât și în nuvelă – pentru a arăta în mod clar raporturile Călăuzei cu societatea în care trăiește: el este veșnicul proscris, neînțeles și nesprijinit de nimeni.

Cei care vin pentru prima oară în Zonă trebuie să urmeze întocmai instrucțiunile Călăuzei pentru a supraviețui. El se deplasează mereu cu precauție, aruncând în direcția sa de deplasare piulițe de care atașează fâșii de pânză; Zona este periculoasă, imprevizibilă, înțesată de capcane ascunse. Aceste elemente supraviețuiesc tranziției de la nuvelă la film.

Globul de Aur se transformă în film în Camera Dorințelor – o cameră stranie, cu puteri deosebite (ea poate îndeplini cea mai arzătoare dorință din sufletul celui ce pătrunde în ea). În varianta publicată a scenariului („Sbornik naucinoi fantastiki”, Nr. 25, 1981) se poate recunoaște schița viitorului film și lucrul acesta permite evaluarea schimbării principale și decisive a scenariului, schimbare, care a fost necesară s-o îndure în calea sa spre ecranizare. Această schimbare se referă la însuși Călăuza. Prima variantă a mărturisirii soției este total diferită de varianta finală:

1) „- Știți, spune soția Călăuzei în scenariul literar, mama mea a fost foarte împotriva. El era un adevărat bandit. Toți vecinii se temeau de el. Era frumos, ușuratic...”

2) „- Știți, mama mea a fost foarte împotriva, spune soția Călăuzei în scenariul regizoral prelucrat, probabil că ați înțeles deja, el este inocent... Toți vecinii râdeau de el. Era așa de-mpiedicat, arăta atât de vrednic de milă...”

O schimbare atât de izbitoare a personajului principal era imposibil să nu schimbe sensul întregului scenariu: pur și simplu filmul nu are deloc subiectul nuvelei. Ca o concluzie la cele consemnate până acum, putem afirma că super-eroul, aventurier și infractor, nu este în niciun caz eroul lui Tarkovski. Observăm cum pe măsură ce intriga cinematografică tarkovskiană derulează, valențele christice ale Călăuzei devin tot mai evidente. Călăuza, spre deosebire de Redrick Schuhart are aspirații nobile, își dorește binele omenirii; el călăuzește oamenii spre Zonă deoarece încearcă să mântuiască omenirea prin ea însăși.

„Drumul niciodată înstrăinat” și magia pânzelor semnate M.M. Ciciovan

Mateiaș Virginia

„De mică mi-am dorit să fiu pictor, jucăriile mele erau creioanele și foile de desen, iar uneori mă jucam cu noroiul, modelându-l. Visam regulat că în fața mea sunt mulți oameni și că eu le vorbesc. Mă simțeam deosebită de ceilalți copii, fără să știu de ce și fără să mă izolez de ei” îmi declara pictorița, într-un dialog, la Montreal.

În această toamnă, trei muzee din Transilvania găzduiesc expoziția artistului plastic româno-canadian M M Ciciovan.

Mona Mariana Ciciovan este un om care a reușit să-și clădească un nume în arta plastică din Canada și să-și găsească locul într-o țară care nu a născut-o. În 1997 ea pleacă din Bistrița la Montréal. Avea 27 de ani, câteva valize, un soț, două fete mici și o mare dorință de a-și împlini visul. „România e țara în care m-am format ca om, iar Canada e țara unde mi-am realizat visul”, îmi spune pictorița.

Cum a fost începutul? Întreb, privindu-i geometria bine alcătuită a feței. „Greu, ca orice început. Nu știam bine franceza și a trebuit să muncesc de două-trei ori mai mult decât dacă aș fi știut-o. La universitate deseori nu înțelegeam ce spun profesorii, până când am lăsat caietele cu notițe și am deschis urechile”.

Prin ochii mari și căprui ai doamnei Ciciovan trece o expresie aproape de sfială, expresie care durează doar câteva secunde, fiindcă artista nu este o natură timidă, ci un spirit analitic, stăpân pe sine.

În primii opt ani de când a emigrat, ea a absolvit (cu medii excepționale) două facultăți: Facultatea de Arte Plastice a Universității din Montréal și Facultatea de Arte Vizuale și Mediatică UQAM. A avut expoziții personale și de grup în New York, Boston, Montreal și în multe alte locuri din lume dar dorința ei cea mai statornică a fost aceea de a expune în locurile natale.

„Oriunde aș fi, rămân o celulă vie a României, căci cele mai puternice amintiri ale mele sunt legate de pământul unde m-am născut” îmi spune pictorița.

Expoziția care se întitulează „Drumul niciodată înstrăinat” va fi găzduită, între 30 august și 13 septembrie de Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud (orașul unde Mona Ciciovan a locuit înainte să emigreze în Canada). În perioada 15-30 septembrie, colecția de 22 de lucrări ce poartă semnătura artistei va fi prezentată la Muzeul Municipal Dej (orașul natal). Între 5 și 17 octombrie, lucrările vor fi expuse la Casino Centru de Cultură Urbană Cluj-Napoca, orașul în care M M Ciciovan și-a făcut studiile.

V. M. Ce reprezintă de fapt această expoziție?

M. M. C. Reprezintă parcursul meu artistic de mai bine de două decenii. Este rodul acumulărilor artistice de pe două continente, cel european și cel nord-american. Este o expoziție de suflet, de reîntoarcere la locul căruia îi aparțin. Vreau ca cei de acasă să mă cunoască așa cum sunt acum și să le vorbesc despre experiențele mele. Este o bucurie și o cinste, un cadou pe care mi-l fac mie și muzeelor transilvănene, pentru că marea parte a exponatelor vor fi donate instituțiilor gazdă și unor organisme de binefacere românești.

V. M. Cum s-a născut ideea realizării acestei expoziții, în plină pandemie și cu problemele generate de distanța dintre Canada și România?

M. M. C. Recunosc, nu a fost ușor și nu m-aș fi descurcat fără ajutorul Loredanei Gheorghiu, comisarul expoziției, care a fost foarte minuțioasă în organizarea acestei expoziții. Toate spațiile muzeale alese au o curte interioară unde publicul va putea aștepta confortabil intrarea în spațiul expozițional, în caz de acces limitat.

V. M. Este prima expoziție pe care o realizați în România?

M. M. C. Prima dată am expus în România, în urmă cu 18 ani, la Muzeul de Artă Contemporană din București, în cadrul unui eveniment cultural dintre Canada și România. Apoi, în 2017 am expus la Galery Elite Art București, unde am în permanența tablouri.

V. M. Așadar ați păstrat legătura cu arta românească...

M. M. C. Am fost mereu interesată de arta plastică românească deoarece avem pictori foarte talentați. Dintre aceștia o evoluție remarcabilă a avut-o Adrian Ghenie. Întâmplarea a făcut să îl cunosc pe Michel Pop, partenerul lui, în cadrul unei manifestări artistice de amploare „Art Basel”, unde cele mai mari galerii din lume expun artiștii care le reprezintă. A fost o bucurie să schimbăm impresii despre arta

→ Continuare în pag. 30

Despre frică și o rugă

Ion Iancu VALE

Frica, foamea și durerea. Iată trei dintre marile adevăruri existențiale, toate extrem de degradante pentru condiția umană. Le-a simțit și el, ca mulți alții, pe fiecare.

Cel mai mult l-a marcat însă Frica. Ea i s-a strecurat pe nesimțite în oase, și la un moment dat l-a acaparat total. O avea în minte și în suflet. O simțea în gât, în stomac, în testicule și-n vârful unghiilor. Îl urmărea pretutindeni și tot timpul. Îi acapara somnul și-i umplea până la refuz veghea.

Era omniprezentă, era cu el în creștetul muntelui, în largul mării, în pădure, pe stradă, în casă... Era înaintea și în urma lui, în stânga și în dreapta lui, deasupra și dedesubtul lui...

Ea prefăcea șoaptele în tunete și lumina în întuneric. Transforma prietenia în dușmănie și iubirea în ură. Țipa inima în el și plângea sub ochii închiși.

Îi era frică, frică, frică... Ea era lupii lui, haita care-l alerga besmetică și hămesită. Credea că doar

moartea l-ar mai putea scăpa de ea, dar nu era convins. Căci dacă așa cum se spune, omul pleacă în moarte cu ultima imagine înregistrată pe retină, atunci de ce n-ar duce cu el Dincolo și ultimul sentiment?

Așa că n-a vrut să moară cu frica în sine, a luptat și-a rezistat ispitei... A lăsat-o să treacă prin el, să-l cauterizeze să-l imunizeze și să reziste cum nimeni nu gândea.

Frica aceasta, care părea să devină patologică, o căpătase pentru că era considerat „vinovat”. Așa spuneau, cei care i-o inoculau cu metodă și insistență. (Cu toate că nu era așa, doar dacă ideea de dreptate poate fi considerată o fărâdelege...)

Dar a vrut Cel Prea Puternic, și a scăpat de frică, pentru că a lăsat-o să-l penetreze și să-i iasă din oase fortificându-i sufletul și mintea, devenind astfel un alt om, dovedindu-se că nu era vinovat.

El acum se roagă. Așa se roagă:

„O, Doamne pupa-Ți-aș tălpile Tale, însângerate, fă-i și pe ei să știe ce e frica, frica aceea animalică, halucinantă, pustiitoare și fă-o să li se citească și lor în paloarea cadaverică și în schimonosirile de pe fețe, în tremurul vocii, în spuma de la gura lor mincinoasă și clevetitoare, în ochii lor sticlind a groază și nu-i lăsa să-și înghită în tihnă pâinea cea de toate zilele. Fă-i să știe și ei ce este, aia FRICA. Doar atât.

- Târgoviște, decembrie 1995 -

→ Continuare din pag. 29

românească, nord americană și cea europeană. Iar de-a lungul vieții mele cel mai mult l-am admirat pe Brâncuși care continuă să rămână un model artistic greu de atins.

V. M. Cum este o zi obișnuită pentru Mona Ciciovan?

M. M. C. Timpul meu este pentru muncă și familia mea. Aici (în atelier) nu vine nimeni și nici nu sună telefonul. Ziua mea de lucru începe dimineața și durează minim 8 ore. Toată săptămâna mă închid în atelier, dar week-end-ul este pentru Alexandru (soțul îndrăgit de la vârsta de 15 ani) pentru fetele mele, Alexandra și Roxana și pentru nepoții Emil și Rosalie.

Mă uit la mulțimea de pânze acoperite de culori calde, cu străluciri solare întrerupte, ici și colo, de linii negre. Privirea descoperă fragmente în care copacii din grădina copilăriei sunt uniți, prin poduri sau stâlpi de telegraf, de clădiri citadine care se oglindesc în ape sau asfalturi, ca într-o oglindă. Și din aceste lucruri putem recompune sufletul artistului plastic, un suflet în care este loc nu doar pentru două țări sau continente, ci pentru întreg pământul, cu toate vârstele lui.

Între figurativ și abstract, între pictură și grafică, între două lumi, Mona Mariana Ciciovan își împlinește destinul. Și chiar visul din copilărie, acela de a expune la Cluj.

„În ce credeți?” o întreb înainte de plecare. „Cred în lucrurile bune, în forța frumosului, în Dumnezeu și în destin”. Vreun sfat? „Unul singur... nimeni să nu renunțe la visul său, niciodată!”

În momentul în care transcriu acest interviu, Mona Mariana Ciciovan își pregătește valizele pentru România, unde va fi prezentă la toate cele trei vernisaje și își va regăsi, după 25 de ani, profesorii, familia și prietenii.

„Rădăcinile lui M M Ciciovan sunt românești, creativitatea ei este universală iar stilul unic” aprecia criticul de artă Dorota Kozinska în „Vie des Arts” (No. 209/13/04/2008).

M-am despărțit de Mona Ciciovan, care este foarte respectată și iubită de comunitatea românească din Montreal, cu gândul că cei mai buni ambasadori ai unei țări rămân artiștii ei, că noi toți, cei care scriem, pictăm sau compunem, suntem într-adevăr celule vii ale României căreia continuăm să îi aparținem oriunde ne-am afla.

IPOSTAZE ALE DRUMULUI EXISTENȚIAL TRANSPUSE POETIC DE ION IANCU VALE

Alina SAFTA

Literatura română postdecembristă, aduce un con de umbră peste gloria versului românesc, valoarea și frumosul pierzându-se în agitația lumii preocupată de schimbare și de o transformare radicală. Această nevoie de schimbare a făcut ca literatura să treacă pe lângă noi, fără să ne atragă, dar ea singură renăscând ca pasărea Phoenix.

În această perioadă, poeții au continuat să scrie versuri, tonul de revoltă, de îndemn disperat spre valoare, spre aprecierea valorilor resimțindu-se profund aproape în majoritatea creațiilor.

Ion Iancu Vale, poet, scriitor, editor dâmbovițean parcă se hrănește fizic din scris, trăiește pentru scris, punând pasiune în tot ce face și o transmite celor din jur. Ca un adevărat apostol al versului, ne face să retrăim emoții inedite.

Volumul de versuri scris și lansat de curând este simbolic intitulat „Revelații”, el fiind un promotor al poeziei contemporane moderne și mai ales o figură marcantă în literatura târgovișteană. Deseori am afirmat, că, la noi nu sunt apreciați poeții cât sunt în viață, ci târziu un mare critic aduce în lumină frumusețea versurilor. Ca în poezia „Vis frumos” poetul se vrea acel visător care reușește să depășească toate coșmarurile, rămânând cu fascinația visului.

Dar, Ion Iancu Vale reușește să aducă la viață adevărata trăire poetică. Volumul „Revelații” atrage prin diversitatea stilului poetic, prin diversitatea temelor și prin lejeritatea de a trece de la o perioadă de revoltă, la o perioadă a omului care a înțeles sensul vieții spre finalul creației.

Poetul pare să alunece prin viață căutând dincolo de aparențe, sorbind parcă frumosul din esența trăirii, făcând abstracție de ceea ce reprezintă decăderea. Chiar și în poemele de esență epică mesajul este unul optimist dincolo de secvențele care înfioară ființa. Atrage atenția ușurința alunecării dintr-un stil în altul, epic și liric uneori dramatic, dar și diversitatea stilului. Dincolo de toate acestea, tema creației este preumblarea prin drumul vieții cu tot ceea ce oferă el. Este o căutare continuă, obsedantă accentuată prin metafora absolută a nimicului, care simbolizează implacabilul dat. Poetul este

un fin observator al vieții, al esențelor existențiale, al abjecției, al frumosului din tot ceea ce ne înconjoară.

Spre a înțelege mai bine mesajul creațiilor sale, punctul de plecare trebuie să fie însăși mărturisirea poetului: „Scopul însăilării acestei cărți din lucrări mai vechi și mai noi a fost acela al jalonării drumului meu existențial, spiritual-metafizic și poetic, care, în vreme, a fost marcat de sinuozități, de întâmplări nevero-simile, de revolte, de contactul cu oameni din toate categoriile sociale, buni sau răi, de bucurie și tristețe și de importante transformări și mutații ce au conturat destinul devenirii mele și în alt plan decât cel imediat vizibil și de care doar eu sunt conștient cu adevărat”.

Creațiile sale surprind aspecte ale realității îmbrăcate simbolic în forța de sugestie a versului. Poemele sale aduc în scenă drame existențiale, în cele epice eroii devin simboluri ale unor filozofii de viață. Sunt poeme epice moderne, care transpun o stare existențială ce îmbracă aspecte frapante într-un ritm alert. Spre finalul volumului nota gravă este preluată de acea liniște interioară a omului care a învățat din fiecare etapă a vieții, așa cum mărturisirea, etapă a „drumului meu existențial.”

Partea de la început, intitulată simbolic „Recurs la hotărâre” este o revoltă împotriva absurdului și mediocrității cotidianului, care uneori îmbracă forme abjecte. În poemul „Marșul suicidar al protezelor” farul este singura salvare din coborârea în nonvaloare, care devine echivalența bolii, care impune o proteză echivalentul dispariției, dezintegrării și salvării. Dorința de salvare reiese din utilizarea unor cuvinte simbol: „unde, Ultimul Far, se detașează de grosul masei”

În ciuda tonului revoltător, pesimist răzbate optimismul, care caracterizează eul liric, agățându-se de orice pentru a se salva: „Un glas cavernos împunge zarea,/ făcând uriașul și agitatul convoi să se oprească și să asculte/ Inspirata Tripletă:

„Încotro te îndrepti, popor al protezelor, spre ce țel iluzoriu îți porți pașii lumina aceea e înșelătoare,/ universul spre care ne ademenește acum, este fals/ oprește-te, popor al protezelor/ marșul nostru este suicidar,/ să rămânem unde suntem.../ Într-un târziu, un tunet format din mii de glasuri/ despică zarea plumburie:/ „Nu-i adevărat, vrem să scăpăm din acest imperiu/ al deznădejdiei și al morții /acolo unde se zărește lumina trebuie să fie bine/ înainte, popor al protezelor, înainte”.

Aceste versuri parcă transpun simbolic evoluția unui popor greu încercat, schilodit, îngenunchiat, dar care caută speranța salvării în lumină, astfel contrastând cele două idei poetice prezentate. În final, tăcerea pune stăpânire peste tot, iar imaginea farmacistului care caută absolutul este asociată cu nevoia de perfecțiune.

Din acest tărâm dominat de groază, se alunecă încet într-un altul al semnelor purtătoare de semnificații profunde „La papura verde”. Invazia de culori pare să simbolizeze ambiguitatea trăirilor, dar concretul câștigă în lupta cu idealul, banalul reluându-și tiparul.

Vânzătoarea pare a fi poarta dintre real și ideal, odată închisă șansa de a scăpa devine imposibilă.

Motivul dedublării tocmai pentru că nu se poate încadra în anumite tipare impuse apare în poemul „Dialog redus” în care cei doi eroi simbolici, Ars și Cir sunt conștiința și voința omului, dorința de libertate. Lupta simbolică se dă între cei doi, este lupta existențială a omului superior care trebuie să accepte anumite compromisuri pentru a putea fi admis de societate. Relevante pentru zbuciumul interior, pentru lupta interioară dusă până la paroxism sunt versurile tulburătoare: „...dar termină o dată cu toată această cruzime fără sens/ metamorfozează-te și o dată cu tine și pe mine/ căci să știi, eu până la urmă te-aș accepta așa cum ești/ dar nu te vor ceilalți oameni și odată cu tine,/ nici pe mine, marginalizându-mă, sau și mai rău...Încearcă și schimbă-ți nonconformismul, fă cumva și integrează-te în logica difuză/ a acestor vremuri debusolante și crepusculare”.

Revolta eului liric crește gradat, tensiunea se resimte odată cu fiecare cuvânt. În acest pasaj, spre deosebire de celelalte versuri care par un adevărat joc pentru supremație, în ciuda caracterului abject al unuia dintre eroi, cuvintele parcă sunt menite să lovească, să frapeze cititorul. În finalul poemului muzica marchează armonia dintre cei doi care definesc existența și din nou imaginea farmacistului, obsedanta căutare a salvării. Obsesia purificării, redată prin nevoia de curățenie apare obsedant în poemul „Năprasnica fobie a lui Policarp Resteu”: „O, Doamne totul este incert, murdar, infectat.../ce să mă fac, ce să mă fac, Doamne?!”/ Și chinuit, epuizat, adormi imediat./ Se trezi după miezul nopții,/ lac de sudoare, cuprins parcă de febră. Visase și se făcea că microbii, care în visul lui luaseră/ forme de monștri hidoși, imenși,/ dansau în jurul lui cântând.

În plan simbolic, în creațiile autorului apare acest laitmotiv al nevoii de purificare, de trăire pură, a detașării de ceea ce este murdar, mediocru, de tot ce nu înseamnă înălțare, progres.

În prima parte a volumului, poetul aduce în prim-plan eroi cu nume de rezonanță aparte prezentându-i ca pe niște revoltați, inadaptați, care într-un final se împacă și acceptă acest dat.

După acest drum greoi al eroilor parcă desprinși din poveste, poezia „Nimeni” face trecerea spre o altă etapă poetică, cea a căutărilor profunde, ce depășesc barierele realității, societății. Făcând aluzie la imagini apocaliptice, poezia aduce imaginea în prim plan, astfel reușind să șocheze, mai ales prin versurile: „și o mână de copil, care strânge o filă de caiet,/ pe ea desenat un soare mânjit cu sânge-nchegat”. Laitmotivul nimeni pare să sugereze că nimic din ceea ce este apocaliptic nu poate fi înțeles de mintea umană.

Aceeași imagine apocaliptică apare și în poezia un spațiu, pentru unii, ireal, în care domină cuvintele din sfera terorii existențiale „aproape peste tot eul mutilat, învins, anulat” cu excepția câtorva cuvinte care par a diminua tensiunea-alb și verde-

Amestec de comic tragic și grotesc se regăsește în poemul „Povestea celestului zbor a lui Ion Lasămăverde și a nepotului său, Iarel” în care se evidențiază tradiții românești, imaginea satului cu oamenii cu preocupările lor de la sat, cu crâșma, cu familia reunită, cu mama cicălitoare, cu bocetul la căpătâiul omului tânăr, neînsurat. Autorul a reușit să pună în versuri întregul parcurs existențial al tânărului cu preocupările lui până la moarte, valorificând specificul popular. Tonul sarcastic îmbinat cu aspecte ce țin de comicul de limbaj, de situație dau o valoare aparte poemului. Titlul uimește și parcă ne trimite cu gândul la povești, dar pe parcurs poemul se transformă în aspecte legate de viața unui tânăr mort, înconjurat de prietenii care parcă trăiesc o nouă farsă făcută de Ion.

„Nimeni nu a mai aflat vreodată ce s-a întâmplat, cu adevărat, cu ei...”

Finalul ne duce cu gândul la o poveste, pe care parcă o transmite din generație în generație, datorită senzației create de limbă vorbită. Oralitatea stilului ne face să credem că suntem părtași la acest ritual al trecerii într-o altă lume. Prietenii nu știu dacă este real ceea ce trăiesc sau o altă farsă a eroului. Eroii poemelor lui Ion Iancu Vale sunt la limita dintre grotesc și tragic, sunt eroi autohtoni, care sunt preocupați de lucruri obișnuite, cotidiene omului comun, dar viața este cea care parcă le joacă o farsă și atunci, tot universul lor echilibrat se schimbă.

Mitul Mioritic apare în poemul tragic „Triplu proces de conștiință” în care se redă bucuria îmbogățirii prin mijloace necinstite și în paralela conștiința care îi macină pe cei trei.

Tema poemului este omul care se bucură de bogăția efemeră, fără să se gândească la cei din jur, ba din contră chiar făcându-le rău celor care le dau o mână de ajutor. Deși tonul este unul ironic, glumeț, poemul acoperă răutatea omului orbit de dorința înnavuțirii tipic pentru unii din zilele noastre furați de mirajul strălucirii, dar care uită de ceea ce este sfânt, demn, corect. „Triplu proces de conștiință” nu face decât să surprindă această tendință care se extinde cu trecerea timpului și care determină pe om să uite de valori, de morală, de ceea ce reprezintă dragostea de cel din jur. Este o adevărată depreciere a omenescului. Altele ne sunt valorile, pare să transmită poetul.

Dincolo de versuri, spiritul de revoltă caracteristic poetului veșnic în căutarea perfecțiunii se resimte uneori cu accente grave, alteleori în nuanțe lirice. Așa cum mărturisea, volumul este o inițiere în absurdul frapant uneori al vieții, o tulburare mărturisire a liniștii interioare în furtuna vieții. Creația sa nu este ușor de înțeles, deoarece metafora îmbracă realitatea. Poetul este în postura unui învingător ce pare învins, în lupta cu viața. Aceasta este tematica volumului, lupta cu viața în toate aspectele ei.

Spirit revoltător a reușit să impregneze și versului această stare, dar și bucuria triumfului, care uneori pare invizibil, imperceptibil.

Șt. Oproescu - universul poetic

Ionel NECULA

Pe Ștefania Oproescu o citesc cu interes nescăzut de mulți ani și pot spune că lecturile oferite până acum m-au bucurat și m-au obligat la comentarii galvanice și oxigenate. E adevărat că deși știam că se distribuie cu aceeași propensie prin proză și poezie, nu citisem decât ceea ce survola imaginarul narativ și-am subliniat de fiecare dată dispoziția autoarei pentru ficțiune, pentru fabulație, pentru fantaziere – de fapt sarea și piperul oricărei dispunerii epice.

De curând însă mi-a trimis volumul de versuri cu un titlu trăsnet **Noaptea pisicilor cărunte** (Editura Studis, Iași, 2020), care, pentru mine cel puțin, a însemnat o imensă și binevenită surpriză. Am înțeles și felul său de definiție poezia – o înfundătură și o invitație la însingurare, la o claustrare dincolo sau dincoace de zgomotul lumii. – *Cine e?/ – Poezia/ -Și ce vrei?/ - Sunt flămândă dezbrăcată,/ Cerșesc un strop de ceva,/ orice aveți de oferit./ -Minți, i-am răspuns/ poezia oferă, nu cere/ -Te-ai luat și tu/ după huliganii care caută/ să-ți intre în casă cu forța!/ Am trântit ușa/ și am învățat încă odată/ cheia cu zgomot./ Când am vrut să plec/ am găsit în fața ușii/ un zid/ pe care scria **ofertă (Poezia)***

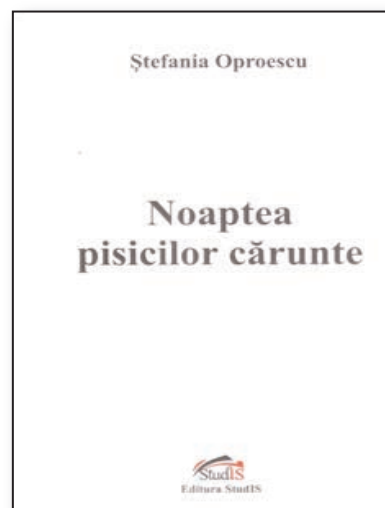
Așa stând lucrurile, ce-i mai rămâne de făcut poetului decât să-și scotocească

interioarele și să se înfioare nu de ceea ce întâlnește-n tainele ființei, în cotloanele ascunse și încă necercetate, ci de golul, de vidul rămas o vreme încă neumplut și nedorit. *Nu mi-a fost niciodată dor de pâine/ până când foamea nu mi-a lătrat/ câine hămesit în măruntaie. Nici de povești nu mi-a fost dor/ până a venit vremea să le înțeleg tâlcul (Dor).*

Ceea ce surprinde în poeziile d-nei Oproescu sunt imaginile surprinzătoare, purtătoare de sensuri adânci și încifrând semnificații abisale. *Stele se rostogoleau pe cer ca zarurile (Vis), Vântul înghețat mătură memoria (Marg acasă), Fardul arămiu al soarelui clipind în stingere/amăgește răsăritul (Măine), gândurile învinse, se retrag tăcute-n tranșee/ sub camuflajul simțurilor năpârlite (Gânduri)*

Nu mai insistăm. Ștefania Oproescu dispune de abilitățile trebuincioase pentru a realiza o poezie grea, cu profunzimi metafizice și cu metafore revelatorii. O felicităm pentru această carte minunată și-o recomandăm călduros tuturor celor doritori de poezie izbăvitoare. Și-l felicităm la fel de călduros și pe Alexandru Cucereanu pentru desenele sale inspirate și în deplină concordanță cu tonalitatea generală a poeziilor.

Malta

Gheorghe NEAGU

Într-una din zile mă trezesc fără de veste că fratele Pică mă trage de o parte și-mi spune:

- Ce-ai zice dacă te-aș lua cu mine în Malta?

Ochii mi-au sclipit ca la un lup flămând. Nu puteam decât să mă bucur.

- Eram sigur că n-o să mă refuzi!

- Te pomenești că ai avut emoții!

A zâmbit înțelegând sensul spuselor mele.

- Atunci pe săptămâna viitoare ne vedem la aeroport.

Dă-mi o copie după buletin.

Și într-adevăr peste o săptămână decolam spre Malta. Avionul ne-a dus destul de repede în locul ce avea să ne fie sălaș vreo câteva zile. Doamna lui, era destul de rezervată la prima vedere, în vreme ce el plesnea de viață. Învăța pentru doctorat. Mi-am permis să fac glume.

- Mai rămâne ca să-l văd și pe decanii dându-și doctoratul și o să văd țara prosperând cu adevărat.

Pică a râs fără convingere. Cât el stătea cu nasul în carte, mi-am permis să ies în oraș. Hotelul era elegant plin cu totul ce înseamnă utilități menite să mă facă să mă simt bine. Aveam acces la tot ce însemna un mic dejun copios. Ni s-a sugerat să mâncăm cât mai bine dimineața pentru că era gratis. Restul de mese costau de-ți sărea ochii. Și am înțeles de ce. Pe insulă, nu creșteau decât iepuri. Dacă ai fi vrut să vezi și alt fel de animale, puteai să mergi la o grădină zoologică. Ori eu nu de asta venisem în Malta. Vroiam să găsesc o explicație pentru rezistența poporului maltez în timpul celui de-al doilea război mondial împotriva Germaniei fasciste. Pentru că oricât de vitează și de bine înarmată ar fi fost garnizoana engleză n-ar fi rezistat în fața invadatorilor germani, fără sprijinul poporului maltez. Mai erau locuri ce fuseseră păstrate drept mărturie a înțelegerii din vremurile acelea. Dar în cea mai mare parte orașul fusese reconstruit. Și lustruit pentru a fi vizitat. Am ajuns în fața unei clădiri impozante ce semăna cu un fel de templu mai ciudat din proprietatea Cavalerilor de la Malta. Interiorul era sobru. Niște coloane din piatră se terminau într-un tavan boltit ce lăsa să pătrundă lumina într-un fel ce nu l-am putut desluși pe deplin. Aș fi putut să spun că era de la vitralii. Dar nu

părea. Niște bănci lungi așezate între niște pupitre maronii din lemn, m-au făcut să întreb persoana care mă privea în tăcere.:

- Ce este aici?

M-am bucurat să aud că engleza mea aproximativă a dat roade. Și că persoana a început să-mi explice într-o engleză mult mai evoluată decât engleza mea, că acolo funcționa o școală susținută de Cavalerii de la Malta pentru copii sărmani. Ne-au arătat și sala de mese, dar și locul de închinăciune – capela unde copiii se adunau să-și facă rugăciunile. În final, m-au îndemnat să fac o donație pentru tinerii ce se străduiau să învețe. Cu asta m-au lovit în moalele capului. A trebuit să-mi cer scuze și să mă îndepărtez jenat. Omul a zâmbit cu subînțeles. Nu știu dacă și-a dat seama cu cine are de a face sau că a pus totul pe seama zgârceniei. Destul de des întâlnită în viața lui. Orașul era plin de clădiri monumentale, pentru care ți-ar fi trebuit mai multe luni de zile ca să-l poți vizita. M-am trezit în fața unui fel de butic chinezesc, care putea să te servească cu un prânz mai ieftin decât în altă parte. Mâncarea era simplă. Niște cartofi prăjiți stropiți cu un sos dulce acrișor, o bucată de carne, o chiflă și un pahar de limonadă. Ca să nu se răcească, farfuria era așezată pe un suport sub care ardea o lumânare. N-am stat prea mult în dugheana chinezească și am plecat spre port. Îl zărisem de la etajul al șaselea al hotelului în care fusesem cazat. Rareori am putut să văd atât de multe veliere în așteptarea stăpânilor. Golful era adăpostit de niște diguri semețe. Luciul apei nu era tulburat de vreo pală de vânt.

Dan m-a invitat să-l însoțesc la minunea îndeobște cunoscută ca laguna albastră. L-am refuzat. Îmi lipsea energia necesară unei drumeții. Trebuia să fi făcut puțin antrenament de mers pe jos. Ori eu, venisem direct de la volanul mașinii în această aventură. Mai făcusem asemenea experimente, dar m-am bucurat că mi s-au pus mijloace de transport. Cu alte cuvinte „am fost luat în brațe și dus de colo, acolo și-n America și-n Basarabia, Anglia și pe oriunde am avut norocul să bat pingeaua.

Seara am căutat să stăm la masă undeva unde trebuia să fim îmbrăcați la patru ace. Am găsit o terasă aproape de plajă. Nu știu ce mi-a venit de am cerut pizza cu scoici, pentru că așa zisele fructe de mare erau în majoritate scoici.

Numele Maltei vine de la greci, care încântați că au găsit o miere de albine au numit-o Melite. Romanii au latinizat denumirea grecească în Melita. Numai că pizza noastră s-a dovedit a fi de un gust îndoielnic încât am zis că fenicienii i-au dat denumirea corectă de Maleth, adică sălaș sau port. Se știe că în epoca de piatră, au venit pe aceste meleaguri niște sicilieni care au dus la dispariția hipopotamului pitic și a elefanților pitici. După vreo trei mii de ani de la dispariția acestor vietăți, strămoșii

maltezi au construit pe insula Gozo niște temple megalitice care se foloseau pentru sacrificarea animalelor în cinstea zeiței fertilității. Malta a avut și perioade de pustietate absolută. Așa se face că în jurul anului 2500 înaintea erei noastre, au venit. Alți sicilienii care au făcut niște temple mai mici numite dolmene. Dar degeaba îi spun eu lui Pică lucruri de acest gen. El are o singură preocupare, doctoratul. Îmi imaginez ce vremuri erau pe vremea când Fenicia era o mare putere. Ce lupte s-au dat ca să nu intre sub controlul Cartaginei, pentru ca să fie teatrul de luptă pentru romani. Oricum, din ce am înțeles eu de pe la muzeele întâlnite la tot pasul în capitala La Valleta, romanii n-au reușit să latinizeze insula pentru că prezența culturilor greacă și punică se găseau până și pe monede. Ceea ce n-am știut și nici nu bănuiam, a fost că în anul 58 Apostolul Pavel și evanghelistul Luca au naufragiat în Malta, creștinându-se treptat, treptat. Dar n-am să vă plictisesc cu tot felul de aventuri când insulele malteze au fost supuse de vandali, ostrogoți, bizantini, până în anul 870 când au căzut în mâinile arabilor, care au pustiit-o. În anul 109, normanzii au cucerit Malta și au format regatul Siciliei, care a militarizat populația malteză, ca să se poată lupta împotriva corsarilor genovezi.

Tot timpul am fost interesat de unde vine Ordinul Cavalerilor de Malta. Iar când am aflat că în 1530 Carol al V-lea a dat insula Cavalerilor Ospitalieri conduși de Marele Maestru al Ordinului de L'IMRE – Adam., care trebuia să trimită anual ca tribut un șoim maltez. Îmi vine să râd de asemenea tribut. Pe la 1565, otomanii asediază Malta. Marele Maestru Vallete rezistă asediului. Dominația cavalerilor este curmată de Bonaparte.

- Ai văzut mă unde era valoarea? îmi spuse Pică. Îl știam un bonapartist înflăcărat.

- Nu vreau să te supăr, dar după ce Bonaparte al tău a risipit snaga franceză pe câmpiile Europei, imperiul s-a risipit în vânt.

- Ce e aia snaga, ce vrei să zici?

- Adică bărbăție. Căci asta a făcut Napoleon, a secat țara de vigoarea masculinității și a umplut-o cu văduve.

- Băi, știi ceva? Eu am de susținut o teză de doctorat, mi-a zis Pică întorcându-mi spatele.

Păcat! I-ași mai fi putut spune multe despre ceea ce aflasem bătând muzeele malteze. Ași fi aflat că Malta a devenit dependentă sută la sută de hrana și energie de import. Exportă calcar și servește ca depou pentru mai multe de o sută de firme istorice. M-am cufundat într-un fel de ciubăr unde bolborosea apa de ziceai că de afli în jacuzzi. Nu știu dacă toate insulele ce țin de Malta sunt cuprinse vreodată de vreun cutremur ca în Vrancea. Din punct de vedere politic am prins o guvernare social democrată, dată de Partidul Laburist. Opoziția creștin-democrată este dată de Partidul Naționalist. Știu asta de

la un chelner care ne-a servit pizza cu scoici. E de al nostru din Caracal. S-a căsătorit cu o malteză care are o mică turmă de capre și o crescătorie de iepuri. Tot el mi-a spus cât de ciudat este parlamentul maltez, unde partidul care obține o majoritate relativă mai primește niște locuri suplimentare ca să aibă o majoritate absolută. Am vrut să mă duc undeva într-un sat să văd cu ochii mei o parte din tradițiile despre care aflasem că ar fi existat la sate. N-am avut timp. Am avut noroc să văd totuși, o nuntă malteză veselă cu peste o sută de invitați. Mireasa a avut chef să intre într-o biserică din La Valleta. Am călătorit cu autobuzele unei companii private din capitala La Valleta în portul Grant Arboor vechi din timpurile romane. Mă bătea gândul să iau feribotul și să mă duc până în Catania. Dar n-am avut curajul și nici banii necesari. Puteam să merg și cu hidroavionul dar m-am abținut. Era penultima zi de ședere. Am aflat și alte lucruri interesante cum că aș putea să mă tratez la spitalele malteze. Cel puțin așa mi-a spus un britanic. Și ca mine un turist medical câteva zeci de mii de britanici.

În ultima zi am dat peste un tip care era băștinaș vorbitor de italiană în dialect toscan. Și m-am înțeles cu el de minune. Era profesor de liceu. Așa am aflat că există vreo trei sute șapte zeci de biserici care țin slujbe în engleză sau în malteză – limba majoritară. Oricum, la televizor am văzut că se prinde televiziunea italiană. Poate așa se explică și majoritatea catolică a credincioșilor. Sf. Paul și Sf. Agatha sunt sfinții protectori ai Maltei, alături de Sf. Preca se bucură de un mare respect printre maltezi. Când l-am întrebat pe domnul profesor cum stau cu emigrația, i-am văzut chipul întunecându-se brusc.

- Mulți refugiați cad pradă mării. În ultima vreme nu prea mai avem emigranți. Uite, la mine în liceu nu cred să avem zece la sută emigranți. Deși liceul începe de la vârsta de 11 ani. După care în diverse etape dau iarăși examene. Noi ne mândrim cu o rată de alfabetizare de 99,9 la sută, mi-a spus el cu mândrie în glas.

M-am uitat la el cu tristețe aducându-mi aminte de jalea învățământului românesc. Măine voi pleca spre țară ce va ajunge noaptea în București.

- Nu-ți fie frică, ne așteaptă cineva la aeroport. Este salariatul meu. Și o să te ducă la Focșani. Am vorbit cu el la telefon.

Mi-a venit inima la loc. De mult nu m-am mai bucurat de atâta grijă din partea unuia care nu avea nicio obligație față de mine. Și într-adevăr la aeroport un tip scurt și îndesat, într-un maiou ce părea scos din apă, m-a invitat să mă urc alături de el. Nu știu cât a învățat Pică al meu pentru doctorat dar n-o să uit vreodată gestul făcut față de mine. I-am mulțumit și atunci și-i mulțumesc și acum.

ROTOCOALE... AMINTIRI ÎMI DAU TÂRSCOALE!

Anna Nora
ROTARU-PAPADIMITRIOU

Până acum bine ne-a fost, zile minunate, însorite, nopți răcoroase ce-i drept, dar tot pline de farmec... În ȝlăstre bobocii dau în floare, chiar dacă suflă un vânt tăios și miroase a iarnă deodată; se așteapă ninsori iar, așa ne-au spus, chiar dacă după calendar e început de primăvară ! În fiecare dimineață mă bucuram de razele blânde ale soarelui, îl lăsam să-mi mângâie călduț și gingaș fața sprijinită în palme, în timp ce încă somnoroasă, cu ochii împăienjeniți, mă lăsam pradă razelor lui binefăcătoare să-mi alinte pleoapele și să-mi pătrundă până în adâncul sufletului, cu o senzație plină de lăsare de sine, aproape mistică. Dar deodată, totul s-a schimbat, se pare că înfuriata d-na Iarnă și-a făcut iar cale către noi sosind pe neașteptate, moroconoasă și învrăjbită să-și revendice drepturile, zicând probabil că prea și-a făcut vremea de cap în lipsa ei ! Ne-a venit ca musafirul nepoftit, izbind cu pumnii în ușă și în geamuri, trimițând ca solie viforul și crivățul să ne spună că ce știam până acum, vom uita, până va socoti ea de cuviință să lase locul Primăverii ! S-au posomorât zilele, s-a întunecat cerul de turmele norilor dezlănțuiți și soarele s-a ascuns și el palid și-nghetat, privindu-mă din când în când galeș, cu păreri de rău, prin vreo crăpătură-ntre nori, în trecerea lui pe boltă de la răsărit către apus, „Soarele rotund și palid se prevede printre nori/ Ca un vis de tinerețe printre anii trecători...” și-așa, mă duce gândul la anii aceia când eram mică și recitam poezia lui V. Alexandri. Daa, odată... ca niciodată, am fost și eu mică, atât de aproape parcă, dar și-atât de departe... Pe-atunci, tare îmi mai plăcea iarna, de-abia

o așteptam; dar cărui copil să nu-i fi placut când dânsa venea cu o gramadă de daruri și bucurii, cu vacanța mult așteptată, cu dansul fulgilor de nea, țurțurii și florile de gheață pe geamuri, oamenii de zăpadă în curți, patinele, săniuțele, sărbătorile cu Moș Crăciun, brăduți împodobiți, ghirlade, globuri colorate, aprinse lumânările și focuri de artificii la schimbare de an, jucării și câte și mai câte ? Azi însă, aceeași iarnă, braț la braț cu iarna vieții mă ninge cu ani, precum fulgii ei de nea, îmi acoperă părul, umerii, ființa mi-o îngheață, simțind cum mă apasă tot mai mult, mă gârbovesc, deși încerc mereu să mă scutur, să mă împotrivesc, nevrând s-o las să mă aplece, ca pe-o salcie bătută de vânt. Mă cuprinde un pic melancolia... De anii ce mi-au fost ? De cei ce-mi vor veni ? Nu știu, poate și de unii și de alții... pe unii știindu-i, pe alții aflându-i, cu bune și cu rele... oftez...

S-a lăsat noaptea, nici n-am înțeles când, cum, deja e târziu... na, uite-așa trece timpul ăsta, că nici nu-mi mai dau seama aproape când e zi, când e noapte, fugind în goană pe lângă mine, prin mine, simțind doar un val-vârtej repezit, făcându-mă să pierd șirul zilelor, săptămânilor, al lunilor și-apoi al anilor, purtată prin vârtoarea lui ca frunza-n vânt. Mă întreb: de ce oare cu cât înaintezi în vârstă, timpul parcă trece tot mai repede de parcă se contractă? Te gonește de la un moment, ca și cum ar vrea să termine mai repede cu tine, plictisit de neputința ta, de neîncrederea, de lipsa de speranțe, de vise și idealuri, ca și cum încet, încet devii ca o găoace, fără sens și fără importanță deosebită, inutilă... Oftez, poate că așa e normal să fie, asta fiind ruta vieții, să lași locul altcuiva, ce-i în plină robustețe și trupească și spirituală ! Mă scutur însă de gânduri, n-am să mă las pradă lor, dar nici lui, nemilosului și nesătulului Timp, mai am multe de făcut, îmi zic!

Îmi pun ceva pe mine la repezeală și ies pe verandă să-mi alung melancolia... Îmi privesc florile cu îngrijorare, camelia e plină de bococi și flori mari roșietice, îi mângâi petalele, le simt înghețate și-mi apropii obrazul de ele parcă sa le dau un pic din căldura mea, mă tem să nu-mi înghețe, o am de ani de zile, copăcel, copăcel mi-a crescut; lămâiul mai are câteva lămâi atârinate de ram, de dafini nu mă tem, nici de ceilalți copăceii rezistenți, dar cu sigurață gerul îmi va arde pe ceilalți cu frunzele lor verzi, pline de sevă, ce păcat, mâine s-a anunțat viscol și ninsori

! Aerul e rece, îmi îngheață nările și răsuflarea îmi iese aburindă, fac rotocoale în aer, daa ROTOCOALE zâmbind, exact ca atunci când eram copil ! Închid ochii și parcă mă și văd cu ceilalți copiii la joacă, făcând aceleași rotocoale luându-ne la întrecere să vedem cine dintre noi face mai multe!

Parc-aud în urechi vocile și râsetele noastre venind de departe, poate aduse de vânt, ca de pe alte meleaguri, de undeva, din Țara lui Soare-Răsare poate, dintr-un univers paralel, momente de fericire atârinate în timp, încrustate, închistate-n el, ce ne așteaptă să le deschidem poarta ca să ne invadeze coplesindu-ne cu bucurie; aud strigăte, chiar deslușesc unele cuvinte, frânturi de fraze, chiar de gândiri de-atunci, le văd la fiecare fețe vesele, îmbujorate... uite mă strigă, îmi fac din mână, îmi spun să le vin alături, le zâmbesc, ba chiar și râd în hohote... Îmi curg lacrimi calde pe obraz ! De plâns? De răs ? De bucurie ? De ger aspru ? Nu mă întrebați, nu știu... cred că sunt bucuroasă că îmi văd prietenii de altădată... uite-l pe Gelu, e și Rodica și Dorina, e și Tamara și Anca, e și Costel și Mioara, ohhh, uite-l și pe Marian, pe Cristina, pe Lavinia... ooo, sunt toți, ca prezenți la apel, se învârtesc roată în jurul meu... „e ora unu, omul negru n-a venit, e ora două, omul negru n-a venit, e ora trei, patru... și na, omul negru... a venit ”! Și-a venit într-adevăr Omul Negru, se risipesc copiii care-ncotro, îmi fac din mână a bun rămas, fețele lor surâzătoare devin mai triste, mai palide, din ce în ce mai pierdute și nedeslușite, se dispersează, se pulverizează parcă în aerul înghețat al nopții și din depărtare mai aud ca-ntr-un ecou glasul lor: „cheamă-ne, mai cheamă-ne, vom mai veni când vrei...vom fi aici pentru tineee”...ECOUL... Mă trezesc din letargie cu ochii larg deschiși în golul ce-au lăsat în negura nopții ce i-a sorbit, încercând să mai deslușesc câte ceva... nu se poate, era așa de real, de parcă i-aș fi putut atinge... Și eu, eu de-atunci, copilul ? Unde am dispărut ? În mine am simțit o atingere ușoară, caldă, de mână mică, ce căuta să mă liniștească și-o voce lăuntrică mi-a șoptit: „în tine sunt, sunt Nora cea mică, voi fi mereu, nu te voi părăsi, te voi urma oriunde și oricând... până la sfrșitul sfrșitului ”... Cu dosul palmei îmi șterg lacrimile ce mi s-au sleit pe obraji, mă strâng în haina de pe mine și mai arunc o ultimă privire, la cerul întunecat, plumburiu, cu norii căzuți din cer până la poale munților din zare. Privesc orașul pustii,

străzile goale, atmosfera sumbră sub lumina slabă a felinarelor, de parcă viața a încremenit, de parcă și timpul a amorțit, o priveliște stranie în așteptarea dezlănțuirii iernei cele crunte, așa cum demult nu ne-a mai fost !

Intru în casă înfrigurată suflând în pumnii înghețați, nici n-am înțeles cât timp a trecut ! În cămin lemnele ard mocnit, mai pun câteva surcele și suflu să mai întetesc focul ! Imediat țâșnesc scânteii și flăcările răsar voioase, răbufnind în sus ca limbi de foc ! E liniște în casă, ai mei au adormit, doar eu mă adâncesc în fotoliu urmărind flăcările și umbrele jucăușe de pe pereți. Ceasul ticăie netulburat, face ceea ce știe bine să facă, arătându-ți cum clipa următoare devine trecută și-așa, una după alta în goana lor nestăvilită, cum viitorul devine trecut perindându-se prin fața ta atât de repede, parcă sărind peste prezent ! Nu ai Prezent, este o treaptă doar pe scara timpului crezând că îți aparține și-l poți dresa, dar se anihilează în același moment; există doar un Viitor sperat ce devine-n goană Trecut și-n goana lui te fugărește și pe tine, tragându-te după el ca pe o zdreanță până când te dispersezi și tu devenind praf stelar ! Sorb mecanic câteva înghițituri din ceaiul uitat și-mi continui divagațiile prin lumea asta, de par-ar fi o ecuație cu mai multe necunoscute, încercând să-l găsesc pe X, apoi pe Y și poate, cine știe, să văd cum apare parabola vieții ăsteia ce-o trăim! Mi se lenevește mintea, gândul mi-a obosit și el printre atâtea sentimente și senzații... mă prinde încet somnul în mrejele lui cu un ultim gând, la acel copil din mine, la prietenii mei de joacă întrebându-mă... prin ce mister mi-au apărut din Nicăieri ? Ce-am făcut anume ? Aaa, daa, îmi amintesc, am suflat în pumni și-apoi am făcut... rotocoale cu suflul meu în aerul înghețat al nopții ! Am găsit, mâine seară voi face iar ROTOCOALE cu aburii suflării mele... vă aștept iar și iar, mi-ați promis doar... nu-i așa ?

Bradul e încă verde

Gabriel MIHALACHE

„Căci din cuvintele tale vei fi scos fără vină și din cuvintele tale vei fi osândit.” (Mat. 12, 37)

- Scoală-te, îmi zise mama nervos, pe un ton înalt și modulat strident. Uite, soarele e deja sus și tu nu ai dat drumul la vite... Mi-era un somn de moarte. Trupul meu parcă era din plumb. Încă zece minute și mă voi scula, îmi spuneam în gând. Măcar cinci minute... Încă un minut măcar... o sec... și adormeam imediat. Dacă ați ști cât de greu, cât de dureros și cât de enervant este atunci când cineva te trezește din somn, doar așa, că trebuie să faci cutare sau cutare lucru !... Dimineața visele sunt mai frumoase, mai colorate și parcă mai pline de viață decât în realitate. E mult mai bine să dormi și să visezi, decât să te duci cu vitele pe islaz sau să mergi la sapă. Să dormi așa pe săturate, până la nimiez sau până la...

- Uite, nu s-a sculat nici acum, strigă mama pe un ton de soprană de operă, care face vocalize într-o camera complet goală, trăgând fulgerător pătura de pe mine. Ai lu' Bădoi deja au adus câte un braț de lemne din pădure și au și dat drumul la vite. Iar tu staaaai tolănit în pat până la prânz. În mintea mea, începuse un meci de idei și întrebări, care mai de care mai ciudate: Dacă tata s-ar fi căsătorit în București, acum puteam dormi liniștit cât pofteam... Dacă... Dacă bunica ar fi venit a mă trezească, ar fi intrat ușor în cameră, ca să nu mă sperii, m-ar fi pupat pe frunte și mi-ar fi zis încet, șoptit - Scoală puiule că s-a făcut târziu ! E altceva, nu ? Sau, dacă ar fi venit colega mea de clasă, să mă sărute pe obraz, mângâindu-mă cu părul ei blond și mătăsos, mirosind a trandafiri de dulceață și zicând ușor, - Țilică, scoală-te ! Cum ar fi fost ?! E hei ! O dulceață de fată ! Însă... Așa îmi ziceau ai mei Țilică, numai tata mare îmi zicea Găbel!. Mă, ăștia ai lu' Bădoi, au trânci ? Din ce material sunt făcuți ? Ei, modelul suprem, iar eu... Mă scol alene din pat și cu ochii

cârpiți de somn, sau de nesomn, încerc să mă achit de sarcina asta care mi se cuvenea din oficiu. Iau două pere în buzunar și o carte sub braț. Dacă nu sunt copii pe islaz, citesc, dacă sunt ...e perfect. - Acu' dai tu mă drumul la vite? zise lelea Ioana, mai mult a batjocură, decât a afla adevărul. Ce, nu se vedea?! - Nu acum, ci adineauri, zisei eu cu fruntea sus, de om responsabil! - Hmm! mormăi ea, clătinând din cap, mai mai să-i cadă coșul plin ochi cu pânză de in, țesătură mai albă decât brânza de capră, bună pentru ii sau cămăși țărănești.

Cam așa decurgeau mai toate zilele de vară, cu nopți scurte și cu dimineți și mai scurte. Seara, când veneau vitele de la păscut, ulițele satului se umpleau de viață. Nu era familie care să nu aibă animale, grajduri, pătule, cotețe și alte acareturi. Știai că vin animalele de la islaz, după hărmălaia pe care o făceau atât animalele cât mai ales oamenii, al căror limbaj, lăsa uneori de dorit. - Diii boală, mâncate-ar lupii, zicea unul, - Hai, intră odată, lovite-ar talanul, auzeai pe un altul...mai toate urmate de înjurături și blesteme. Într-o zi, tata mare le ieși în cale și le spuse fiecăruia în parte. - Mă, tu vrei ca vaca ta să se îmbolnăvească de talan? - Nu Doamne ferește ! - Păi atunci de ce zici, lovite-ar talanul ? Păi, păi...așa am pomenit, se bâlbâi el și fugi iute, ca nu cumva să mai fie întrebat și despre te miri ce alte lucruri... - Mă Vasile, tu chiar vrei ca pe vaca ta să o mănânce lupii ??? - Nu, dar așa e zicerea bre, îngăimă omul rușinos, aplecând smerit, privirea spre pământ...- Păi să nu mai zici mă Vasile, că nu e bine !- Nu mai zic moșule, nu mai zic și plecă repede să prindă cireada din urmă. Această hotărâre a lor nu ținu mult și iar te pomeneai cu un limbaj și mai colorat și mai necontrolat.

La nimiez, era o liniște ciudată în sat. Nu se mai auzea niciun zgomot, nici măcar un lătrat de câine. Mai toți se odihneau după masa de prânz și după munca de dimineață. Doar glasul Ioanei lui Toader, strica uneori, această liniște, această moleșală plăcută, ce te învăluia cu brațele ei fierbinți, de Fata Morgana. - Ioaneeee! Ioaneeeee! Unde dracu ești mă ?! Ioaneeee ! Vino acasă mai repede, că avem treabă multă. Vino odată, venir-ai bumbeni să vii ! Dar Ion nu venea ! Și iar urmau strigăte și răgnete, de răsuna toată valea, până-n Dealu Badii. Ioaneee ! Ioaneeeee! Vino mă odată acasă, ducea-te-aș cu brad la biserică, maică ! Unde o fi și ăsta, de nu răspunde odată, gândeam eu, ca să pună odată capăt acestui tãmbãlãu stupid? Muncea mult, foarte mult, femeia aceasta, lelea Ioana. Se scula de la cinci dimineața, ca să se ducă la pârau, să albească pânzele de in, în apa limpede a izvoarelor din Vale.

→ Continuare în pag. 39

OMAGIU JURNALISTULUI RADU MACOVEI

Livia CIUPERCĂ

Una dintre îndatoririle noastre morale este de a nu „pierde memoria recunoștinței față de semenii”, imbold binefăcător, formulat de Înaltpreasfinția Sa Casian, Arhiepiscopul Dunării de Jos.

Dacă „eroilor li se cuvine nemurirea” (Duh din cuvânt), noi, cei care suntem doar simpli „pelerini pe acest pământ”, nu avem voie a uita „regula de aur a vieții” (Mreața cuvântului), anume, de a nu fi „închiși în gândire” (Întru lumina Ta) și de a ilustra frumosul din noi.

Prea bine se știe, de la naștere, începând, Viața ne dăruiește, cu generozitate, neprevăzute urcușuri și coborâșuri. Într-unele ne încorsetăm, cu oarece chibzuintă sau diplomație, într-altele îmbrățișăm lumina credinței.

Într-acești parametri să privim recentul volum omagial, *Mistuire pentru dăruire* (Editura Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Galați, 2021), dedicat unuia dintre cei mai cunoscuți, apreciați și iubiți jurnaliști ai locului, Radu Macovei (1943-2020). Un remember, omului care, timp de jumătate de secol, și-a înscris numele în fruntea cotidianului reprezentativ, la *Dunărea de Jos*, „*Viața nouă*” / „*Viața liberă*”, cu profesionalism și devoțiune.

Impresionante sunt medalioanele semnate de ÎPS Casian, cât și de colegii-prieteni, jurnaliști cunoscuți: Katia Nanu, Grigore Lazarovici, Mihai

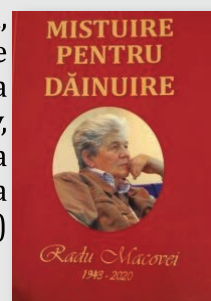
Miron, Vasile Ghica, Virgil Nistru Țigănuș, Vlad Vasiliu, Corneliu Dan Lupașcu, Florentina Meleghi etc.

Amintiri, oglindiri mângâietoare, trăiri emoționante, care nu se vor (și nici nu se cuvin) date uitării. În jurul „șefului” de altă dată, bun camarad, fidel prieten, condeierii Galațiului au format (și formează și astăzi) o frumoasă familie.

O frumoasă familie care nu uită că Radu Macovei este unul dintre fondatorii U.Z.P.R. (organism, reinființat în 1990), cel care a „creat o școală de presă în Galați” (Katia Nanu), „s-a impus indubitabil”, prin „talent jurnalistic și cultură, atingând excelența” (Grigore Lazarovici), apreciat fiind de tagma sa ca un „intelectual autentic” (Dan Plăeșu).

Și merită a evidenția faptul că îngerul veghetor în întregirea acestui mănunchi de „confidențe” (cărora li s-au adăugat documente, imagini, înscrisuri etc.), adevărate flori-evocative, este Maria Stanciu, jurnalist meticolous, coordonator al U.Z.P.R. – Filiala Galați.

Ca un adevărat „străjer la hotarele profesionalismului”, întru nobilă întregire, inimoasa jurnalistă Maria Stanciu fi-va preocupată și de spicuirea unor segmente reprezentative, din volumele: „*Vremea struțo-cămilei*” (2003), „*Lumină târzie*” (2013) și „*Generația 101*”, tocmai pentru a întregi portretul omului, intelectualului, jurnalistului de clasă, Radu Macovei; cununa acestui volum omagial, respectiv, capitolul al V-lea, fiind „*Din arhiva foto a familiei*” sau „*bucuria de a trăi frumos*” (Florentina Meleghi) între toți cei dragi.

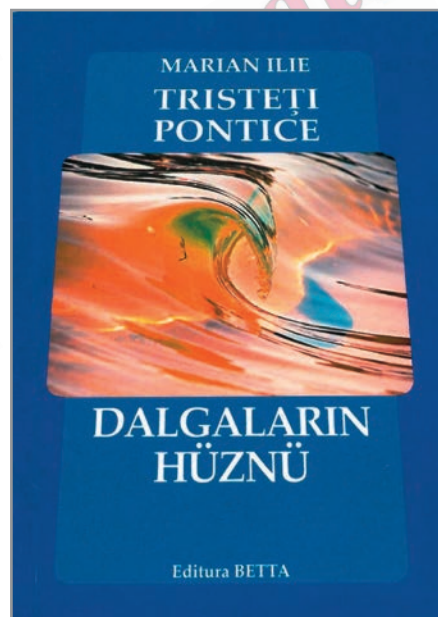
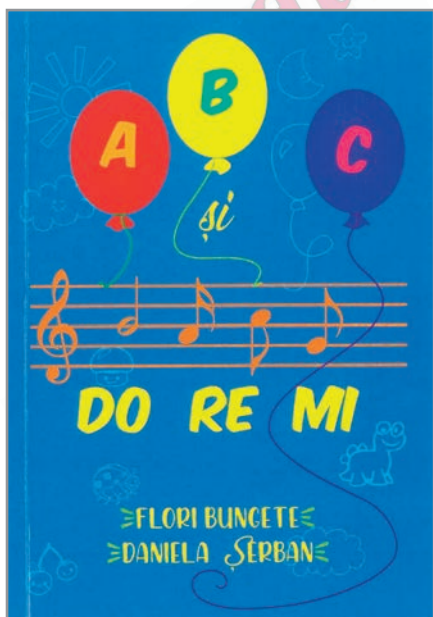
→ Continuare din pag. 38

Le întindea tacticos pe iarba verde din poieniță, de aveai impresia, că în zona aceea ninsese zdravăn. După ce se uscau, le împacheta apoi îndemănatic mi misterios, cum se împachetează singură miera când o răstorni din borcan în farfurie. Așa, ca o minune. Nimeni nu o ajuta în această muncă. Ion, da, dar unde e Ion ?? Ioaneee ! Ioaneee ! începea iar să strige , Ioaneeee, vino acasă că avem treabă, vino, veniți-ar numele maică, ducea-te-aș cu brad, colea-n deal ! M-am cutremurat. Colea-n deal, era cimitirul, era biserica. -Auzi Ioană, zise tata din curte. Să nu mai zici niciodată cuvintele astea, niciodată... și mai ales la adresa fiului tău ! - Pai dacă mă aduce-n stare ? – Dacă ! zise tata, lovind cu piciorul pe de-asupra

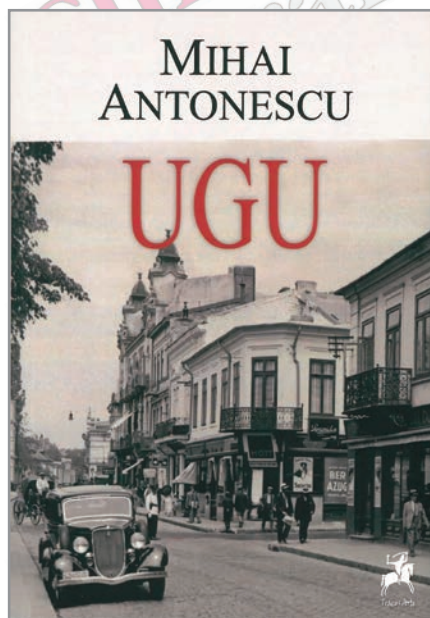
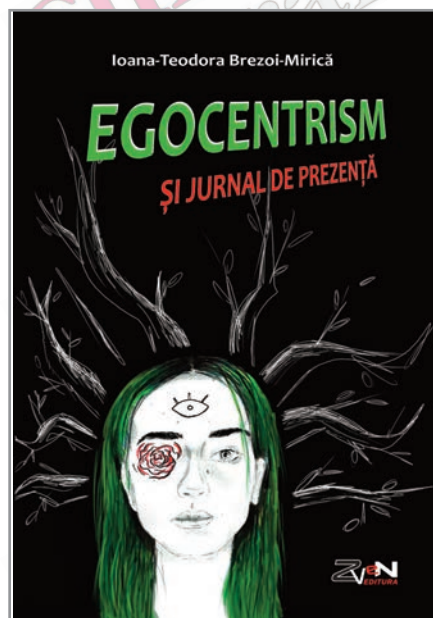
ierbii, într-o închipuită arătare.

După ceva vreme, un lung cortegiu funerar, urca trist, cernit, dealul de la biserică. Lumea nu se jelea ca la alte înmormântări. Era ceva ce nu mai întâlneai. Conduceau spre cimitir pe cineva îmbrăcat în costum de ginere. Eu și cu tata am ieșit la poartă. Lelea Ioana s-a uitat spre tata și a leșinat. Era o mulțime tăcută de oameni , având în frunte un imens brad verde ! Lelea Ioana, nu mai avea cuvinte de jale... A rămas fără cuvinte... Amuțise! Nu mai putea zice Ioaneee! Unde te duci Ioanee!? Căci nu el se duce, ci ea îl duce...Ion al ei , murise la nici 18 ani, strivit de un autobuz, pe când voia să-l repare.

Un an a stat verde bradul din cimitir. Apoi cineva a sădit un brad viu, în locul lui. Spre aducere aminte sau spre învățătură ???!

Cărți din biblioteca revistei *Climate literare*

Cogito

„Caracterul unui om se relevă, cu adevărat,
doar în situații limită de viață”

Contact: Tel. 0722 702578 ; e-mail: ioniancuvale@yahoo.com ;
web site: <http://climate.literare.ro>

